

SMĚRNICE

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2009/72/ES

ze dne 13. července 2009

o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

umožňuje spotřebitelům vybírat si své dodavatele a všem dodavatelům svobodně zásobovat své zákazníky.

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 47 odst. 2 a články 55 a 95 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

- (4) V současnosti však ve Společenství existují překážky bránící prodeji elektřiny za rovných podmínek a bez diskriminace či znevýhodnění. V žádném členském státě doposud neexistuje zejména nediskriminační přístup k síti ani stejné účinná úroveň regulačního dohledu.

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,s ohledem na stanovisko Výboru regionů ⁽²⁾,

- (5) Bezpečné dodávky elektřiny jsou zásadní pro rozvoj evropské společnosti, pro provádění udržitelné politiky v oblasti změny klimatu a pro posílení konkurenceschopnosti na vnitřním trhu. Za tímto účelem by se měla dále rozvíjet přeshraniční propojení s cílem zabezpečit dodávky veškerých zdrojů energie za co nejkonkurenceschopnější ceny spotřebitelům i průmyslovým odvětvím ve Společenství.

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy ⁽³⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Účelem vnitřního trhu s elektřinou, který je ve Společenství postupně zaváděn od roku 1999, je poskytnout skutečnou možnost výběru všem spotřebitelům v Evropské unii, ať již občanům nebo podnikům, dále nové obchodní příležitosti a intenzivnější přeshraniční obchod, aby se dosáhlo větší efektivity, konkurenceschopných cen a vyšších standardů služeb a aby se přispělo k bezpečnosti dodávek a k udržitelnosti.
- (2) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/54/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou ⁽⁴⁾ významně přispěla k vytvoření tohoto vnitřního trhu s elektřinou.
- (3) Svobody, které občanům Unie zaručuje Smlouva – mimo jiné volný pohyb zboží, svobodu usazování a volný pohyb služeb – lze užívat jedině na zcela otevřeném trhu, který

- (6) Dobře fungující vnitřní trh s elektřinou by měl zajišťovat výrobcům vhodné pobídky k investování do nové výroby elektřiny včetně elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a současně věnovat zvláštní pozornost nejizolovanějším zemím a regionům v rámci energetického trhu Společenství. Dobře fungující trh by měl rovněž zajišťovat spotřebitelům přiměřená opatření na podporu účinnějšího využití energie, pro něž je bezpečnost dodávek energie nezbytným předpokladem.

- (7) Sdělení Komise ze dne 10. ledna 2007 s názvem „Energetická politika pro Evropu“ zdůraznilo význam dotvoření vnitřního trhu s elektřinou a vytvoření rovných podmínek pro všechny elektroenergetické podniky se sídlem ve Společenství. Ze sdělení Komise ze dne 10. ledna 2007 s názvem „Perspektivy vnitřního trhu se zemním plynem a elektřinou“ a s názvem „Šetření podle článku 17 nařízení (ES) č. 1/2003 v odvětvích zemního plynu a elektřiny v Evropě (závěrečná zpráva)“ vyplynulo, že stávající předpisy a opatření neposkytují rámec potřebný k dosažení cíle dobře fungujícího vnitřního trhu.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 211, 19.8.2008, s. 23.

⁽²⁾ Úř. věst. C 172, 5.7.2008, s. 55.

⁽³⁾ Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 18. června 2008 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku), společný postoj Rady ze dne 9. ledna 2009 (Úř. věst. C 70 E, 24.3.2009, s. 1) a postoj Evropského parlamentu ze dne 22. dubna 2009 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku). Rozhodnutí Rady ze dne 25. června 2009.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 176, 15.7.2003, s. 37.

- (8) Členské státy a národní regulační orgány by měly usnadnit přeshraniční přístup novým dodavatelům elektřiny z různých energetických zdrojů a novým výrobcům elektřiny, čímž zajistí hospodářskou soutěž a dodávky elektřiny za co nejkonkurenčnější ceny.
- (9) Bez účinného oddělení sítí od výroby a dodávek (dále jen „účinné oddělení“) bude nevyhnutelně existovat riziko diskriminace, a to nejen v souvislosti s provozováním sítě, ale rovněž i s pobídkami pro vertikálně integrované podniky, aby dostatečně investovaly do svých sítí.
- (10) Pravidla pro právní a funkční oddělení, jak jsou stanovena ve směrnici 2003/54/ES, nicméně k účinnému oddělení provozovatelů přenosové soustavy nevedla. Evropská rada na svém zasedání ve dnech 8. a 9. března 2007 proto vyzvala Komisi, aby vypracovala legislativní návrhy pro „účinné oddělení činností v oblasti dodávek a výroby od provozování sítí“.
- (11) Účinné oddělení je možné zajistit odstraněním podnětu pro vertikálně integrované podniky, na jehož základě by tyto společnosti mohli diskriminovat konkurenci, pokud jde o přístup k sítím a investice. Oddělení vlastnictví, které vyžaduje, aby byl vlastník sítě určen jako provozovatel soustavy a aby byl nezávislý na veškerých zájmech v oblasti dodávek a výroby, je jednoznačně účinným a stabilním způsobem, jak vyřešit nevyhnutelný střet zájmů a zajistit bezpečnost dodávek. Z tohoto důvodu Evropský parlament ve svém usnesení ze dne 10. července 2007 o perspektivách vnitřního trhu se zemním plynem a elektřinou ⁽¹⁾ přijatém označil oddělení vlastnictví na úrovni přenosových soustav za nejúčinnější nástroj nediskriminační podpory investic do infrastruktury, spravedlivého přístupu k sítí pro nové účastníky a transparentnosti trhu. V rámci oddělení vlastnictví by členské státy tedy měly mít povinnost zajistit, aby tatáž osoba nebo tytéž osoby nebyly oprávněny vykonávat kontrolu nad výrobním nebo dodavatelským podnikem a zároveň vykonávat kontrolu nad provozovatelem přenosové soustavy nebo nad přenosovou soustavou nebo uplatňovat ve vztahu k nim jakékoli právo. Kontrola nad přenosovou soustavou nebo provozovatelem přenosové soustavy by naopak měla vylučovat možnost vykonávat kontrolu nad výrobním nebo dodavatelským podnikem uplatňovat ve vztahu k němu jakékoli právo. V rámci těchto omezení by měly mít výrobní nebo dodavatelské podniky možnost vlastnit menšinový podíl v provozovateli přenosové soustavy nebo v přenosové soustavě.
- (12) Jakýkoli systém oddělení by měl účinně odstranit veškeré střety zájmů mezi výrobcem, dodavatelem a provozovatelem přenosové soustavy, a vytvořit tak pobídky pro nezbytné investice a zaručit přístup na trh novým subjektům v rámci transparentního a účinného regulačního režimu, přičemž by neměl vytvořit příliš zatěžující regulační režim pro národní regulační orgány.
- (13) Definice výrazu „kontrola“ je převzata z nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků (nařízení ES o spojování) ⁽²⁾.
- (14) Vzhledem k tomu, že si oddělení vlastnictví v některých případech vyžádá restrukturalizaci podniků, měla by být členským státům, které se rozhodnou provést oddělení vlastnictví, poskytnuta pro uplatnění příslušných ustanovení dodatečná lhůta. S ohledem na vertikální vztahy mezi elektroenergetickým odvětvím a plynárenstvím by navíc ustanovení o oddělení měla být uplatňována provázaně u obou odvětví.
- (15) Aby se zajistilo, že je síť provozována zcela nezávisle na zájmech v oblasti dodávek a výroby, a aby se zamezilo jakékoli výměně důvěrných informací, neměla by podle oddělení vlastnictví být tatáž osoba členem řídicích orgánů jak provozovatele přenosové soustavy či přenosové soustavy, tak podniku vykonávajícího funkce výroby či dodávek. Ze stejného důvodu by tatáž osoba neměla být oprávněna jmenovat členy řídicích orgánů provozovatele přenosové soustavy či přenosové soustavy a vykonávat kontrolu nad výrobním nebo dodavatelským podnikem nebo uplatňovat ve vztahu k němu jakékoli právo.
- (16) Zřízení provozovatele soustavy nebo provozovatele přenosové soustavy, kteří by byli nezávislí na zájmech v oblasti dodávek a výroby, by mělo umožnit, aby vertikálně integrované podniky nadále vlastnily majetek tvořící síť, a současně zajistit účinné oddělení zájmů, a to za předpokladu, že by nezávislý provozovatel soustavy nebo nezávislý provozovatel přenosové soustavy plnil všechny funkce provozovatele soustavy a že by byla zavedena podrobná regulace spolu s rozsáhlým mechanismem regulační kontroly.
- (17) Pokud je ke dni 3. září 2009 podnik vlastníkem přenosovou soustavou součástí vertikálně integrovaného podniku, měla by být proto členským státům poskytnuta možnost volby mezi oddělením vlastnictví a zřízením provozovatele soustavy nebo provozovatele přenosové soustavy, kteří jsou nezávislí na zájmech v oblasti dodávek a výroby.
- (18) Aby byly plně zachovány zájmy podílníků vertikálně integrovaných podniků, měly by mít členské státy možnost volby, zda oddělení vlastnictví provedou přímým odprodejem nebo rozdělením podílů integrovaného podniku na podíly podniku provozujícího síť a na podíly zbývajících podniku zajišťujících dodávky a výrobu, pokud budou splněny požadavky vyplývající z oddělení vlastnictví.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 175 E, 10.7.2008, s. 206.

⁽²⁾ Úř. věst. L 24, 29.1.2004, s. 1.

- (19) Plnou účinnost řešení spočívajících ve zřízení nezávislého provozovatele soustavy nebo nezávislého provozovatele přenosové soustavy je třeba zajistit prostřednictvím zvláštních doplňujících pravidel. Pravidla týkající se nezávislého provozovatele přenosové soustavy poskytují vhodný předpisový rámec k zajištění spravedlivé hospodářské soutěže, dostatečných investic, přístupu nových účastníků a integrace trhů s elektřinou. Účinné oddělení, jež umožňují ustanovení o nezávislém provozovateli přenosové soustavy, se zakládá na pilíři organizačních opatření a opatření týkajících se správy provozovatelů přenosové soustavy a na pilíři opatření, která se týkají investic, připojení nových výrobních kapacit k síti a integrace trhů prostřednictvím regionální spolupráce. Nezávislost provozovatele přenosové soustavy by měla být rovněž mimo jiné zajištěna prostřednictvím určitých „čekacích“ lhůt, během nichž vertikálně integrovaný podnik nevykonává řízení nebo jinou významnou činnost umožňující přístup k týmž informacím, které lze získat v řídicím postavení. Model účinného oddělení založený na zřízení nezávislého provozovatele přenosové soustavy je v souladu s požadavky stanovenými Evropskou radou na jejím zasedání ve dnech 8. až 9. března 2007.
- (20) Má-li se na vnitřním trhu s elektřinou rozvíjet hospodářská soutěž, měli by mít významní zákazníci mimo domácnosti možnost vybírat si své dodavatele a uzavírat smlouvy k zajištění svých požadavků na dodávky elektřiny s několika dodavateli. Tito zákazníci by měli být chráněni proti výhradním doložkám ve smlouvách, jejichž důsledkem je vyloučení konkurenčních nebo doplňkových nabídek.
- (21) Členský stát má právo rozhodnout se pro plné oddělení vlastnictví na svém území. Pokud některý členský stát využil toto své právo, podnik nemá právo zvolit si alternativu nezávislého provozovatele soustavy nebo nezávislého provozovatele přenosové soustavy. Výrobní nebo dodavatelské podniky zajišťující funkci výroby nebo dodávek dále nemohou přímo ani nepřímo vykonávat kontrolu nad provozovatelem přenosové soustavy z členského státu, který se rozhodl pro plné oddělení vlastnictví, ani ve vztahu k tomuto provozovateli uplatňovat jakékoli právo.
- (22) Podle této směrnice budou existovat různé druhy organizace trhu na vnitřním trhu s elektřinou. Opatření, která mohou členské státy přijmout podle této směrnice za účelem zajištění rovných podmínek, by se měla zakládat na naléhavých důvodech obecného zájmu. Komise by měla být konzultována ohledně souladu opatření se Smlouvou a právem Společenství.
- (23) Při provedení účinného oddělení by měla být dodržena zásada nediskriminace mezi veřejným a soukromým sektorem. Za tím účelem by tataž osoba neměla mít možnost vykonávat kontrolu, v rozporu s pravidly o oddělení vlastnictví nebo o nezávislém provozovateli soustavy, sama nebo společně s jinými, nad složením, hlasováním či rozhodováním orgánů jak provozovatelů přenosové soustavy či přenosových soustav, tak výrobních nebo dodavatelských podniků nebo uplatňovat ve vztahu k nim jakékoli právo. Pokud jde o oddělení vlastnictví a řešení s nezávislým provozovatelem soustavy, za předpokladu, že příslušný členský stát může dodržování tohoto požadavku prokázat, měly by dva samostatné veřejné orgány mít možnost vykonávat kontrolu nad činnostmi v oblasti výroby a dodávek na jedné straně a činnostmi v oblasti přenosu na straně druhé.
- (24) Plně účinné oddělení činností v oblasti sítí a činností v oblasti dodávek a výroby by se mělo vztahovat v rámci celého Společenství na podniky ze Společenství i na podniky ze zemí mimo Společenství. Aby se zajistila nezávislost činností v oblasti sítí a činností v oblasti dodávek a výroby v celém Společenství, měly by regulační orgány mít pravomoc odmítnout certifikaci provozovatelů přenosové soustavy, kteří nesplňují pravidla pro oddělení. Aby se zajistilo jednotné uplatňování těchto pravidel v celém Společenství, měly by regulační orgány při přijímání rozhodnutí o certifikaci co nejvíce přihlídnout ke stanovisku Komise. S cílem zajistit rovněž dodržování mezinárodních závazků Společenství, solidaritu a energetickou bezpečnost v rámci Společenství by Komise měla mít právo vydat stanovisko k certifikaci týkající se vlastníka nebo provozovatele přenosové soustavy kontrolovaného osobou nebo osobami ze třetí země nebo ze třetích zemí.
- (25) Bezpečnost dodávek energie je zásadním prvkem veřejné bezpečnosti, a nutně tedy souvisí s účinným fungováním vnitřního trhu s elektřinou a s integrací izolovaných trhů členských států s elektřinou. Elektřina může k občanům EU proudit pouze prostřednictvím sítě. Fungující trhy s elektřinou, a zejména sítě a další majetek související s dodávkami elektřiny, jsou nezbytné pro veřejnou bezpečnost, konkurenceschopnost hospodářství a pro blahobyt občanů Unie. Osobám ze třetích zemí by proto mělo být dovoleno kontrolovat přenosovou soustavu nebo provozovatele přenosové soustavy pouze tehdy, pokud splní požadavky na účinné oddělení, které se uplatňují uvnitř Společenství. Aniž jsou dotčeny mezinárodní závazky Společenství, má Společenství za to, že odvětví přenosové soustavy má pro Společenství velký význam, a že jsou proto nezbytné další záruky ohledně zachování bezpečnosti dodávek energie do Společenství s cílem zamezit jakémukoli ohrožení veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti ve Společenství a ohrožení blahobytu občanů Společenství. Bezpečnost dodávek by proto měla být posuzována na základě faktických okolností každého případu, jakož i práv

- a povinností vyplývajících z mezinárodního práva, zejména mezinárodních dohod mezi Společenstvím a dotčenou třetí zemí. Komise je případně vybízena k předkládání doporučení ohledně sjednávání příslušných dohod se třetími zeměmi, které se zabývají bezpečností dodávek energie do Společenství, nebo ohledně zařazení potřebných témat do rámce jiných jednání s těmito třetími zeměmi.
- (26) Nediskriminační přístup k distribuční síti je určující pro navazující přístup k zákazníkům na maloobchodní úrovni. Rozsah diskriminace, pokud jde o přístup třetích osob a investice, je však na distribuční úrovni méně významný než na úrovni přenosu, kde jsou přetížení a vliv zájmů v oblasti výroby či dodávek obecně větší než na distribuční úrovni. Kromě toho je právní a funkční oddělení provozovatelů distribuční soustavy podle směrnice 2003/54/ES požadováno až od 1. července 2007 a jeho vliv na vnitřní trh s elektřinou je třeba ještě vyhodnotit. V současnosti platná pravidla pro právní a funkční oddělení mohou vést k účinnému oddělení, pokud budou jasněji definována, řádně prováděna a důkladně sledována. V zájmu vytvoření rovných podmínek na maloobchodní úrovni by proto činnosti provozovatelů distribuční soustavy měly být sledovány, aby tito provozovatelé nemohli využívat své vertikální integrace, pokud jde o jejich konkurenční postavení na trhu, zejména ve vztahu k zákazníkům v domácnostech a k drobným zákazníkům mimo domácnosti.
- (27) Členské státy by měly podněcovat k modernizaci distribučních sítí, například zaváděním inteligentních sítí, které by měly být budovány tak, aby motivovaly k decentralizované výrobě elektřiny a energetické účinnosti.
- (28) V případě malých soustav může být nezbytné, aby bylo poskytování pomocných služeb zajištěno provozovateli přenosové soustavy propojenými s těmito malými soustavami.
- (29) Aby se předešlo nepřiměřenému finančnímu nebo správnímu zatížení malých provozovatelů distribuční soustav, měly by mít členské státy možnost osvobodit tyto podniky v případě potřeby od zákonných požadavků na oddělení distribučních činností.
- (30) Pokud se uzavřená distribuční soustava používá k zajištění optimální účinnosti dodávek energie z integrované sítě, jež vyžadují specifické provozní normy, nebo pokud uzavřená distribuční soustava slouží hlavně pro potřeby vlastníka tohoto systému, mělo by být možné osvobodit provozovatele distribuční soustavy od povinností, jež by představovaly zbytečnou administrativní zátěž vzhledem ke zvláštnímu vztahu mezi provozovatelem distribuční soustavy a jejími uživateli. Průmyslové či obchodní zóny nebo zóny sdílených služeb, jako jsou budovy vlakových nádraží, letišť, nemocnic, velké kempy s integrovanými zařízeními nebo chemické závody, mohou uzavřené distribuční soustavy používat vzhledem ke specifčnosti jejich provozu.
- (31) Povolovací postupy by neměly vyvolávat správní zatížení neúměrné velikosti a potenciálnímu vlivu výrobců elektřiny. Nepřiměřeně zdlouhavé povolovací postupy mohou bránit novým subjektům v přístupu na trh.
- (32) Je třeba přijmout další opatření pro zajištění průhledných a nediskriminačních sazeb pro přístup k sítím. Tyto sazby by měly být použitelné na veškeré uživatele sítí na základě nediskriminace.
- (33) Směrnice 2003/54/ES zavedla požadavek, aby členské státy vytvořily regulační orgány se zvláštními pravomocemi. Zkušenosti však ukazují, že účinnosti regulace často brání nedostatečná nezávislost regulačních orgánů na vládě, nedostatečné pravomoci a nedostatečná volnost rozhodování. Z tohoto důvodu Evropská rada na svém zasedání ve dnech 8. a 9. března 2007 vyzvala Komisi, aby vypracovala legislativní návrhy na další harmonizaci pravomocí a posílení nezávislosti národních energetických regulačních orgánů. Tyto národní regulační orgány by mohly odpovídat za elektroenergetické i plynárenské odvětví.
- (34) Energetické regulační orgány by měly být schopny přijímat rozhodnutí o všech relevantních regulačních otázkách, má-li vnitřní trh s elektřinou řádně fungovat, a měly by být plně nezávislé na jakýchkoli veřejných či soukromých zájmech. To nebrání soudnímu přezkumu ani parlamentnímu dohledu v souladu s ústavním právem členských států. Taktéž schválení rozpočtu regulačního orgánu národním zákonodárcem nepředstavuje překážku rozpočtové autonomii. Ustanovení týkající se autonomie regulačního orgánu při plnění přiděleného rozpočtu by měla být prováděna v rámci definovaném vnitrostátními rozpočtovými právními předpisy. Prostřednictvím vhodného rotačního systému přispívají členské státy k nezávislosti národního regulačního orgánu na jakýchkoli politických či hospodářských zájmech, a mohou tak také zohlednit dostupnost lidských zdrojů a velikost rady regulačních orgánů.
- (35) Aby se zajistil účinný přístup na trh pro všechny hospodářské subjekty, včetně nových účastníků, jsou nezbytné

- nediskriminační vyrovnávací mechanismy odrážející náklady. Jakmile bude trh s elektřinou dostatečně likvidní, mělo by se účinného přístupu na trh dosáhnout prostřednictvím vytvoření průhledného tržního mechanismu pro dodávky a nákup elektřiny k pokrytí potřeby vyrovnání. Pokud takový likvidní trh neexistuje, měly by národní regulační orgány aktivně působit k tomu, aby byly vyrovnávací sazby nediskriminační a odrážely náklady. Současně by se měly poskytnout vhodné pobídky, aby se vyrovnávala úroveň dodávané a odebírané elektřiny a aby se předešlo ohrožení celého systému. Provozovatelé přenosové soustavy by měli podporovat účast velkých konečných spotřebitelů a uskupení konečných spotřebitelů na rezervních a vyrovnávacích trzích.
- (36) Národní regulační orgány by měly mít možnost stanovovat nebo schvalovat sazby nebo metodiky pro jejich výpočet na základě návrhu provozovatele přenosové soustavy nebo provozovatele či provozovatelů distribuční soustavy, nebo na základě návrhu dohodnutého mezi tímto provozovatelem nebo provozovateli a uživateli sítě. Při plnění těchto úkolů by národní regulační orgány měly zabezpečit, aby přenosové a distribuční sazby nebyly diskriminační, odrážely náklady a braly v úvahu dlouhodobé marginální náklady, které byly odstraněny v důsledku decentralizace výroby energie a řízení poptávky.
- (37) Energetické regulační orgány by měly mít pravomoc vydávat závazná rozhodnutí týkající se elektroenergetických podniků, ukládat účinné, přiměřené a odrazující sankce těm elektroenergetickým podnikům, které nedodrží své povinnosti, nebo navrhopvat příslušným soudům, aby takové sankce uložily. Rovněž by těmto energetickým regulačním orgánům měla být svěřena pravomoc rozhodovat, bez ohledu na uplatňování pravidel hospodářské soutěže, o vhodných opatřeních, jež zajistí výhody pro zákazníka podporou účinné hospodářské soutěže a jež jsou nutná pro řádné fungování vnitřního trhu s elektřinou. Jedním z možných opatření na podporu účinné hospodářské soutěže a k zajištění řádného fungování trhu jsou virtuální elektrárny, tj. programy uvolňování elektřiny, v jejichž rámci jsou elektroenergetické podniky povinny po určité časové období prodávat nebo dávat k dispozici určité množství elektřiny nebo umožnit přístup k části svých výrobních kapacit dodavatelům, kteří o to mají zájem. Energetickým regulačním orgánům by rovněž měla být svěřena pravomoc přispívat k zajištění vysokých standardů univerzální a veřejné služby v souladu s otevřením trhu a ochranou zranitelných zákazníků a zajistit plnou účinnost opatření na ochranu spotřebitele. Těmito ustanoveními by neměly být dotčeny pravomoci Komise týkající se uplatňování pravidel hospodářské soutěže, včetně
- prezkumu fúzí s významem pro celé Společenství, ani pravidla pro vnitřní trh, jako například volný pohyb kapitálu.
- (38) Jakákoli harmonizace pravomocí národních regulačních orgánů by měla zahrnovat pravomoc poskytovat pobídky elektroenergetickým podnikům, ukládat jim účinné, přiměřené a odrazující sankce nebo navrhopvat soudu, aby takové sankce uložil. Regulační orgány by dále měly mít pravomoc požadovat od elektroenergetických podniků důležité informace a mít vhodné a dostatečné vyšetřovací pravomoci a pravomoci k urovnávání sporů.
- (39) Vnitřní trh s elektřinou se vyznačuje nedostatkem likvidity a transparentnosti, který brání účinnému přidělování zdrojů, zajištění rizik a vstupu nových účastníků na trh. Je nutné posílit hospodářskou soutěž a bezpečnost dodávek usnadněním integrace nových elektráren do elektrické rozvodné sítě ve všech členských státech, zejména podporou nových subjektů vstupujících na trh. Musí vzrůst důvěra v trh, jeho likvidita a počet účastníků, a proto je třeba zvýšit regulační dohled nad podniky působícími v oblasti dodávek elektřiny. Tyto požadavky by se neměly dotýkat stávajících právních předpisů Společenství týkajících se finančních trhů a měly by s nimi být v souladu. Energetické regulační orgány a regulační orgány pro finanční trh by měly spolupracovat, aby si vzájemně umožnily orientovat se na příslušných trzích.
- (40) Dříve než Komise přijme rámcové pokyny, které podrobněji vymezí požadavky na vedení záznamů, měla by Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů zřízená nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 713/2009 ze dne 13. července 2009, kterým se zřizuje Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů⁽¹⁾ (dále jen „agentura“), a Evropský výbor regulátorů trhů s cennými papíry (dále jen „CESR“) zřízený rozhodnutím Komise 2009/77/ES⁽²⁾ spolupracovat s cílem posoudit obsah těchto rámcových pokynů a poskytnout v této záležitosti Komisi poradenství. Agentura a CESR by měly rovněž spolupracovat s cílem posoudit důkladněji otázku, zda by se na transakce se smlouvami na dodávky elektřiny a deriváty na elektřinu měly vztahovat požadavky na transparentnost před uskutečněním obchodu nebo po něm a jaký by případně měl být obsah těchto požadavků, a s cílem poskytnout v této záležitosti poradenství.
- (41) Členské státy nebo, pokud tak stanoví daný členský stát, regulační orgány by měly podněcovat rozvoj smluv o přerušitelných dodávkách.
- (42) Veškerý průmysl a obchod Společenství, včetně malých a středních podniků, a všichni občané Unie, kteří používají

(1) Viz strana 1 v tomto čísle Úředního věstníku.

(2) Úř. věst. L 25, 29.1.2009, s. 18.

- hospodářských výhod vnitřního trhu, by měli mít též možnost požívat vysoké úrovně ochrany spotřebitele a zejména zákazníci v domácnostech a, tam, kde to členské státy považují za vhodné, malé podniky by měly mít možnost požívat záruk veřejných služeb, zejména pokud jde o bezpečnost dodávek a přiměřené sazby, díky poctivému přístupu a konkurenceschopnosti, a nepřímou tak přispívat k tvorbě pracovních míst. Těmto zákazníkům by měla být umožněna volba, spravedlivý přístup, zastoupení a přístup k mechanismům pro urovnávání sporů.
- (43) Téměř všechny členské státy se rozhodly, že zabezpečí hospodářskou soutěž na trhu s výrobou elektřiny prostřednictvím průhledného povolovacího řízení. Členské státy by však měly zajistit možnost přispívat k bezpečnosti dodávek prostřednictvím využívání výběrového řízení nebo rovnocenného postupu, pokud se nevybuduje dostatečná kapacita pro výrobu elektřiny na základě povolovacího řízení. Členské státy by měly mít možnost, v zájmu ochrany životního prostředí a podpory zcela nových technologií, vyhlášovat výběrová řízení na nové kapacity na základě zveřejněných kritérií. Tato nová kapacita zahrnuje mimo jiné elektřinu z obnovitelných zdrojů energie a kombinovanou výrobu tepla a elektřiny.
- (44) V zájmu bezpečnosti dodávek by se měla v jednotlivých členských státech sledovat rovnováha mezi nabídkou a poptávkou, a poté by měla následovat zpráva o situaci na úrovni Společenství beroucí v úvahu propojovací kapacitu mezi oblastmi. Toto sledování by se mělo provádět s dostatečným předstihem, aby umožnilo přijmout odpovídající opatření, je-li ohrožena bezpečnost dodávek. K zajištění stabilních dodávek elektřiny by měly přispět výstavba a údržba nezbytné síťové infrastruktury, včetně propojovací kapacity. Údržba a výstavba nezbytné síťové infrastruktury, včetně propojovací kapacity a decentralizované výroby elektřiny, jsou významnými prvky v rámci zajištění stabilních dodávek elektřiny.
- (45) Členské státy by měly zabezpečit, aby zákazníci v domácnostech, a, pokud to členský stát pokládá za vhodné, malé podniky, měli právo být zásobováni elektřinou ve stanovené kvalitě a s jasně porovnatelnými, průhlednými a přiměřenými cenami. Aby se zajistilo udržení vysoké úrovně veřejných služeb ve Společenství, měla by se veškerá opatření přijatá členskými státy za účelem dosažení cílů této směrnice pravidelně oznamovat Komisi. Komise by měla pravidelně zveřejňovat zprávu analyzující opatření přijatá na vnitrostátní úrovni za účelem dosažení cílů veřejných služeb a porovnávající jejich účinnost s cílem doporučit opatření, která mají být přijata na vnitrostátní úrovni za účelem dosažení vysoké úrovně veřejných služeb. Členské státy by měly přijmout nezbytná opatření k ochraně zranitelných zákazníků v prostředí vnitřního trhu s elektřinou. Taková opatření se mohou lišit podle konkrétní situace v dotyčných členských státech a mohou zahrnovat zvláštní opatření vztahující se k úhradě faktur za elektřinu nebo obecnější opatření přijatá v rámci systému sociálního zabezpečení. Je-li rovněž poskytována univerzální služba malým podnikům, mohou se opatření zajišťující poskytování této univerzální služby lišit podle toho, zda se jedná o zákazníky v domácnostech či malé podniky.
- (46) Plnění požadavků kladených na veřejné služby je základním požadavkem této směrnice a je důležité, aby tato směrnice, která bere v úvahu cíle ochrany spotřebitele, bezpečnosti dodávek, ochrany životního prostředí a stejné úrovně hospodářské soutěže ve všech členských státech, stanovila společné minimální normy dodržované všemi členskými státy. Je důležité, aby požadavky na veřejné služby mohly být vykládány na vnitrostátním základě, s přihlédnutím k vnitrostátním podmínkám a s výhradou dodržování práva Společenství.
- (47) Členským státům by mělo být umožněno určit dodavatele poslední instance. Tímto dodavatelem může být obchodní jednotka vertikálně integrovaného podniku, který též plní distribuční funkci, pokud splňuje požadavky této směrnice ohledně oddělení.
- (48) Mělo by být umožněno, aby opatření prováděná členskými státy za účelem dosažení cílů sociální a hospodářské soudržnosti zahrnovala zejména poskytnutí přiměřených hospodářských pobídek s využitím, tam kde je to vhodné, všech stávajících nástrojů členských států i Společenství. Tyto nástroje mohou zahrnovat odpovědnostní mechanismy zaručující nezbytné investice.
- (49) Pokud předpisy přijaté členskými státy k plnění povinností veřejné služby představují státní podporu podle čl. 87 odst. 1 Smlouvy, jsou podle čl. 88 odst. 3 Smlouvy povinny informovat o podporách Komisi.
- (50) Požadavky na veřejnou službu, a to i pokud jde o službu univerzální, a společné minimální standardy, které z nich vyplývají, je třeba dále zpřísnit, aby se zajistilo, že hospodářská soutěž bude přinášet prospěch a spravedlivé ceny všem spotřebitelům, obzvláště zranitelným zákazníkům. Požadavky na veřejnou službu by měly být definovány na vnitrostátní úrovni s přihlédnutím k vnitrostátní situaci; členské státy by však měly dodržovat právní předpisy Společenství. Občané Unie a, pokud to členské státy budou pokládat za vhodné, malé podniky by měli mít možnost využívat povinností souvisejících s veřejnou službou, a to především pokud jde o bezpečnost dodávek a přiměřené ceny. Klíčovým aspektem při poskytování dodávek zákazníkům je přístup k objektivním a transparentním údajům o spotřebě. Proto by spotřebitelé měli mít přístup ke svým

- údajům o spotřebě, souvisejícím cenám a nákladům na služby, aby si mohli vyžádat od konkurence předložení nabídky na základě těchto údajů. Spotřebitelé by rovněž měli mít právo být řádně informováni o své spotřebě energie. Zálohy by měly vycházet z pravděpodobné spotřeby elektřiny a různé platební systémy by neměly být diskriminační. Informace o nákladech na energii, jež budou spotřebitelům poskytovány v dostatečných časových intervalech, budou vytvářet pobídky k energetickým úsporám, protože umožní zákazníkům přímou zpětnou vazbu ohledně účinků investic do energetické účinnosti a vlivu změny chování. V tomto ohledu plně uplatňování směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/32/ES ze dne 5. dubna 2006 o energetické účinnosti u konečného uživatele a o energetických službách ⁽¹⁾ pomůže spotřebitelům snížit jejich náklady na energii.
- (51) Tato směrnice by měla zohledňovat především zájmy spotřebitelů a nejdůležitějším úkolem elektroenergetických podniků by mělo být zajištění kvality služeb. Stávající práva spotřebitelů je nezbytné posílit a zaručit a zajistit, aby zahrnovala větší transparentnost. Ochrana spotřebitele by měla zaručovat, aby z konkurenceschopného trhu měli prospěch všichni spotřebitelé ve Společenství. Práva spotřebitelů by měly vymáhat členské státy nebo, pokud tak daný členský stát stanoví, regulační orgány.
- (52) Je třeba, aby spotřebitelé měli k dispozici jasné a srozumitelné informace o svých právech týkajících se energetického odvětví. Komise by po konzultaci s příslušnými zúčastněnými stranami včetně členských států, národními regulačními orgány, spotřebitelskými organizacemi a elektroenergetickými podniky měla vypracovat přístupný a pro uživatele srozumitelný kontrolní seznam evropského spotřebitele energie, který by spotřebitelům poskytoval praktické informace týkající se jejich práv. Tento kontrolní seznam by měli obdržet všichni spotřebitelé a měl by být zveřejněn.
- (53) Energetická chudoba představuje ve Společenství stále větší problém. Postižené členské státy by proto měly, pokud tak dosud neučinily, vypracovat vnitrostátní energetické akční plány či jiné vhodné rámce pro boj proti energetické chudobě, jejichž cílem by bylo snížit počet osob, které se s problémem energetické chudoby potýkají. Členské státy by v každém případě měly zajistit nezbytné dodávky energie zranitelným zákazníkům. Při tom lze uplatnit integrovaný přístup, například v rámci sociální politiky, a mezi opatření zahrnout i sociální politiky či zlepšení energetické účinnosti v domácnostech. Tato směrnice by měla
- prinejmenším umožnit přijímání vnitrostátních politik ve prospěch zranitelných zákazníků.
- (54) Větší ochrana spotřebitelů je zaručena dostupností efektivních prostředků pro urovnávání sporů všem zákazníkům. Členské státy by měly zavést rychlé a účinné postupy pro vyřizování stížností.
- (55) Mělo by být možné zavést inteligentní měřicí systémy na základě ekonomického posouzení. Pokud se v tomto posouzení dojde k závěru, že zavedení daných měřicích systémů je z ekonomického hlediska přijatelné a nákladově efektivní pouze pro spotřebitele s určitým množstvím spotřebované elektřiny, měly by mít členské státy možnost tuto skutečnost zohlednit při zavádění inteligentních měřicích systémů.
- (56) Tržní ceny by měly zajišťovat vhodné pobídky pro rozvoj sítě a pro investice do nové výroby elektřiny.
- (57) Podpora spravedlivé hospodářské soutěže a snadného přístupu pro různé dodavatele a také zvyšování kapacity pro novou výrobu elektřiny by měly být pro členské státy nejvyšší prioritou, která spotřebitelům umožní plně využít možností, které nabízí liberalizovaný vnitřní trh s elektřinou.
- (58) S ohledem na vytvoření skutečného vnitřního trhu s elektřinou by členské státy měly podporovat integraci svých vnitrostátních trhů a spolupráci provozovatelů soustav na úrovni Společenství a na regionální úrovni a současně do ní začlenit i izolované trhy s elektřinou, jež se ve Společenství dosud vyskytují.
- (59) Jedním z hlavních cílů této směrnice by mělo být vytvořit prostřednictvím sítě propojené napříč Společenstvím skutečně trh s elektřinou a jedním z hlavních úkolů regulačních orgánů, za případné úzké spolupráce s agenturou, by proto měly být regulační otázky týkající se přeshraničních propojení a regionálních trhů.
- (60) Aby byla zajištěna společná pravidla pro skutečně evropský vnitřní trh, měly by být jedním z hlavních cílů této směrnice rovněž dostatečné dodávky energie, která bude dostupná každému. Za tímto účelem by nedeformované tržní ceny stimulovaly přeshraniční propojení a investice do nové výroby elektřiny a zároveň by z dlouhodobého hlediska vedly ke sblížení cen.
- (61) Regulační orgány by měly o trhu poskytovat informace rovněž proto, aby Komise mohla vykonávat svou úlohu, jež spočívá v monitorování a sledování vnitřního trhu s elektřinou a jeho krátkodobého, střednědobého a dlouhodobého vývoje, včetně aspektů, jako například výrobní

(¹) Úř. věst. L 114, 27.4.2006, s. 64.

kapacita, různé zdroje výroby elektřiny, přenosové a distribuční infrastruktury, kvalita služeb, přeshraniční obchod, řízení překročení kapacity, investice, velkoobchodní a spotřebitelské ceny, likvidita trhu, zlepšení z hlediska životního prostředí a účinnosti. Národní regulační orgány by měly informovat orgány pro hospodářskou soutěž a Komisi o členských státech, jejichž ceny narušují hospodářskou soutěž a řádné fungování trhu.

(62) Jelikož cíle této směrnice, totiž vytvoření plně funkčního vnitřního trhu s elektřinou, nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, a proto jich může být lépe dosaženo na úrovni Společenství, může Společenství přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.

(63) Podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 714/2009 ze dne 13. července 2009 o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou⁽¹⁾ může Komise přijímat rámcové pokyny k dosažení nezbytného stupně harmonizace. Tyto rámcové pokyny, které jsou tedy závaznými prováděcími opatřeními, jsou rovněž s ohledem na některá ustanovení této směrnice užitečným nástrojem, který lze v případě potřeby rychle upravit.

(64) Opatření nezbytná k provedení této směrnice by měla být přijata v souladu s rozhodnutím Rady 1999/468/ES ze dne 28. června 1999 o postupech pro výkon prováděcích pravomocí svěřených Komisi⁽²⁾.

(65) Zejména je třeba zmocnit Komisi k přijetí rámcových pokynů pro zajištění minimálního stupně harmonizace, jenž je nezbytný pro dosažení cíle této směrnice. Jelikož tato opatření mají obecný význam a jejich účelem je změnit jiné než podstatné prvky této směrnice jejím doplněním o nové jiné než podstatné prvky, musejí být přijata regulativním postupem s kontrolou stanoveným v článku 5a rozhodnutí 1999/468/ES.

(66) Podle bodu 34 interinstitucionální dohody o zdokonalení tvorby právních předpisů⁽³⁾ jsou členské státy vybízeny k tomu, aby jak pro sebe, tak i v zájmu Společenství sestavily vlastní tabulky, z nichž bude co nejvíce patrné srovnání mezi touto směrnicí a prováděcími opatřeními, a aby tyto tabulky zveřejnily.

(67) Vzhledem k rozsahu změn, které se provádějí ve směrnici 2003/54/ES, je z důvodu jasnosti a přehlednosti žádoucí, aby byla dotyčná ustanovení přepracována v jedné nové směrnici.

(68) Tato směrnice dodržuje základní práva a ctí zásady uznávané zejména Listinou základních práv Evropské unie,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

KAPITOLA I

PŘEDMĚT, OBLAST PŮSOBNOSTI A DEFINICE

Článek 1

Předmět a oblast působnosti

Tato směrnice stanoví společná pravidla pro výrobu, přenos, distribuci a dodávky elektřiny a také opatření na ochranu spotřebitele s cílem zlepšit a integrovat konkurenceschopné trhy s elektřinou ve Společenství. Stanoví pravidla týkající se organizace a fungování elektroenergetiky, otevřeného přístupu na trh, kritérií a postupů pro výběrová řízení a udělování povolení, jakož i pravidla pro provozování soustav. Zároveň stanoví povinnost univerzální služby a práva spotřebitelů elektřiny a upřesňuje požadavky související s hospodářskou soutěží.

Článek 2

Definice

Pro účely této směrnice se rozumí:

1. „výrobou“ výroba elektřiny;
2. „výrobce“ fyzická nebo právnická osoba vyrábějící elektřinu;
3. „přenosem“ přeprava elektřiny propojenou přenosovou soustavou velmi vysokého napětí a vysokého napětí za účelem dodávek elektřiny konečným spotřebitelům nebo distribučním podnikům, avšak s vyloučením dodávek samotných;
4. „provozovatelem přenosové soustavy“ fyzická nebo právnická osoba, která odpovídá za provoz, údržbu a v případě potřeby za rozvoj přenosové soustavy v dané oblasti a případně její propojení s jinými soustavami a dále za zabezpečení dlouhodobé schopnosti soustavy uspokojovat přiměřenou poptávku po přenosu elektřiny;
5. „distribucí“ přenos elektřiny distribuční soustavou vysokého, středního a nízkého napětí za účelem jejich dodávek zákazníkům, avšak s vyloučením dodávek samotných;

⁽¹⁾ Viz strana 15 v tomto čísle Úředního věstníku.

⁽²⁾ Úř. věst. L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁽³⁾ Úř. věst. C 321, 31.12.2003, s. 1.

6. „provizorem distribuční soustavy“ fyzická nebo právnická osoba, která odpovídá za provoz, údržbu a v případě potřeby za rozvoj distribuční soustavy v dané oblasti a případně její propojení s jinými soustavami a dále za zabezpečení dlouhodobé schopnosti soustavy uspokojovat přiměřenou poptávku po distribuci elektřiny;
7. „zákazníkem“ velkoodběratel nebo konečný spotřebitel elektřiny;
8. „velkoodběratelem“ fyzická nebo právnická osoba, která nakupuje elektřinu za účelem jejího dalšího prodeje v rámci nebo mimo rámec soustavy, na jejímž území je usazena;
9. „konečným spotřebitelem“ zákazník nakupující elektřinu pro vlastní potřebu;
10. „zákazníkem v domácnosti“ zákazník nakupující elektřinu pro vlastní spotřebu v domácnosti, kromě obchodních nebo profesionálních činností;
11. „zákazníkem mimo domácnost“ jakákoli fyzická nebo právnická osoba nakupující elektřinu, která není určena pro její vlastní potřebu v domácnosti, včetně výrobců a velkoodběratelů;
12. „oprávněným zákazníkem“ zákazník, který může volně nakupovat elektřinu od dodavatele dle vlastního výběru ve smyslu článku 33;
13. „propojovacím vedením“ zařízení, které slouží k propojení elektroenergetických soustav;
14. „propojenou soustavou“ několik přenosových a distribučních soustav, které jsou navzájem propojeny prostřednictvím jednoho nebo několika propojovacích vedení;
15. „přímým vedením“ elektrické vedení spojující izolované výrobní místo s izolovaným zákazníkem, nebo elektrické vedení spojující výrobce elektřiny s podnikem dodávajícím elektřinu, který přímo zásobuje svá vlastní zařízení, dceřiné společnosti nebo oprávněné zákazníky;
16. „ekonomickou prioritou“ pořadí zdrojů dodávek elektřiny podle ekonomických kritérií;
17. „pomocnou službou“ služba potřebná pro provoz přenosové nebo distribuční soustavy;
18. „uživatelé soustavy“ fyzická nebo právnická osoba dodávající do přenosové nebo distribuční soustavy nebo z přenosové či distribuční soustavy zásobovaná;
19. „dodávkou“ prodej, včetně dalšího prodeje, elektřiny zákazníkům;
20. „integrováním elektroenergetickým podnikem“ vertikálně nebo horizontálně integrovaný podnik;
21. „vertikálně integrovaným podnikem“: elektroenergetický podnik nebo skupina elektroenergetických podniků, v nichž jsou tatáž osoba nebo tytéž osoby oprávněny přímo nebo nepřímo, vykonávat kontrolu, a v nichž podnik nebo skupina podniků vykonává alespoň jednu z funkcí přenosu nebo distribuce a alespoň jednu z funkcí výroby nebo dodávek elektřiny;
22. „podnikem ve skupině“ podnik ve skupině ve smyslu článku 41 sedmé směrnice Rady 83/349/EHS ze dne 13. června 1983, na základě čl. 44 odst. 2 písm. g) (*) Smlouvy, o konsolidovaných účetních závěrkách (¹), nebo přidružený podnik ve smyslu čl. 33 odst. 1 uvedené směrnice nebo podnik patřící stejným podílníkům;
23. „horizontálně integrovaným podnikem“ podnik vykonávající alespoň jednu z funkcí výroby za účelem prodeje, dále přenosu, distribuce nebo dodávek elektřiny a další činnost, která nesouvisí s elektřinou;
24. „výběrovým řízením“ postup, jehož prostřednictvím se pokrývají nové plánované požadavky a náhradní kapacity formou dodávek z nových nebo stávajících výrobních kapacit;
25. „dlouhodobým plánováním“ plánování potřebných investic pro výrobní, přenosové a distribuční kapacity na dlouhodobém základě s cílem pokrýt poptávku po elektřině v dané soustavě a zabezpečit dodávky zákazníkům;
26. „malou izolovanou soustavou“ každá soustava se spotřebou nižší než 3 000 GWh v roce 1996, která získává méně než 5 % své roční spotřeby elektřiny propojením s jinými soustavami;
27. „izolovanou mikrosoustavou“ každá soustava se spotřebou nižší než 500 GWh v roce 1996, která nemá žádné propojení s jinými soustavami;
28. „bezpečností“ jak zabezpečení dodávek elektřiny, tak technická bezpečnost;
29. „energetickou účinností/řízením poptávky“ komplexní nebo integrovaný přístup zaměřený na ovlivňování množství a časového plánu spotřeby elektřiny za účelem snížení primární spotřeby energie a zatížení v době špičky tím, že se upřednostní investice do opatření zabezpečujících energetickou účinnost nebo jiných opatření, jakými jsou smlouvy o přerušitelných dodávkách, spíše než na dodatečné investice do zvýšení výrobní kapacity, pokud představují účinnější a hospodárnější řešení s ohledem na pozitivní dopad snížení energetické spotřeby na životní prostředí a související hlediska bezpečnosti dodávek a nákladů na distribuci;

(*) Název směrnice 83/349/EHS byl upraven, aby se zohlednilo přečíslování článků Smlouvy o založení Evropského společenství v souladu s článkem 12 Amsterodamské smlouvy; původní odkaz byl k čl. 14 odst. 3 písm. g).

(¹) Úř. věst. L 193, 18.7.1983, s. 1.

30. „obnovitelnými zdroji energie“ obnovitelné nefosilní zdroje energie (energie větrná, sluneční, geotermální, energie vln, energie přílivová, vodní, energie z biomasy, ze skládkového plynu, z plynů z čistíren odpadních vod a z bioplynů);
31. „distribuovanou výrobou“ podniky vyrábějící elektřinu připojené na distribuční soustavu;
32. „smlouvou na dodávky elektřiny“ smlouva o dodávkách elektřiny, která však nezahrnuje derivát na elektřinu;
33. „derivátem na elektřinu“ finanční nástroj uvedený v bodech 5, 6 nebo 7 oddílu C přílohy I směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/39/ES ze dne 21. dubna 2004 o trzích finančních nástrojů ⁽¹⁾, pokud se daný nástroj týká elektřiny;
34. „kontrolou“ práva, smlouvy nebo jiné prostředky, které jednotlivě nebo společně a s ohledem na dané skutečnosti nebo právní předpisy poskytují možnost uplatnění rozhodujícího vlivu v určitém podniku, zejména na základě:
- vlastnického práva nebo práva užívání všech aktiv podniku nebo jejich části;
 - práv nebo smluv, které poskytují rozhodující vliv na složení, hlasování nebo rozhodování orgánů podniku;
35. „elektroenergetickým podnikem“ fyzická nebo právnická osoba, která vykonává alespoň jednu z těchto funkcí: výroba, přenos, distribuce, dodávky nebo nákup elektřiny a která zajišťuje obchodní, technické nebo údržbářské úkoly související s těmito funkcemi, s výjimkou konečných spotřebitelů.

KAPITOLA II

OBECNÁ PRAVIDLA ORGANIZACE ODVĚTVY

Článek 3

Povinnosti veřejné služby a ochrana zákazníka

1. Členské státy zabezpečí na základě svého institucionálního uspořádání, při zohlednění zásady subsidiarity a aniž je dotčen odstavec 2, aby elektroenergetické podniky byly provozovány v souladu se zásadami této směrnice a s cílem dosažení konkurenčního a bezpečného trhu s elektřinou udržitelného z hlediska životního prostředí a aby nebyly diskriminovány z hlediska svých práv nebo povinností.

2. S plným ohledem na související ustanovení Smlouvy, zejména na její článek 86, mohou členské státy uložit z důvodů obecného hospodářského zájmu podnikům působícím v elektroenergetice povinnosti veřejné služby, které se mohou týkat bezpečnosti, včetně zabezpečení dodávek, pravidelnosti, kvality a cen dodávek, jakož i ochrany životního prostředí, včetně energetické účinnosti, energie z obnovitelných zdrojů a ochrany klimatu. Tyto povinnosti musí být jasně vymezené, transparentní, nediskriminační a ověřitelné a musí zaručovat rovnost přístupu pro elektroenergetické podniky Společenství k spotřebitelům v jednotlivých členských státech. Ve vztahu k bezpečnosti dodávek, řízení energetické účinnosti/řízení poptávky a v zájmu plnění cílů v oblasti životního prostředí a energie z obnovitelných zdrojů uvedených v tomto odstavci mohou členské státy zavést dlouhodobé plánování, přičemž berou v úvahu možnost, že o přístup do systému by mohly mít zájem třetí osoby.

3. Členské státy zajistí, aby alespoň všichni zákazníci v domácnostech, a pokud to členské státy uznají za vhodné, i malé podniky (především podniky s méně než 50 zaměstnanci a s ročním obrátem nebo bilanční sumou nejvýše 10 milionů EUR) mohli využívat univerzální služby, což znamená mít na jejich území právo na dodávky elektřiny ve stanovené kvalitě za přiměřené, jednoduše a jasně srovnatelné, transparentní a nediskriminační ceny. Aby zabezpečily poskytování univerzální služby, mohou členské státy určit dodavatele poslední instance. Členské státy uloží distribučním podnikům povinnost připojit zákazníky do sítě za podmínek a při dodržení sazeb stanovených postupem podle čl. 37 odst. 6. Nic v této směrnici nebrání členským státům, aby posilovaly tržní postavení zákazníků v domácnostech a malých a středních zákazníků podporováním možnosti dobrovolného sdružování se pro zastupování této kategorie spotřebitelů.

První pododstavec tohoto odstavce musí být prováděn transparentním a nediskriminačním způsobem a nesmí bránit otevření trhu stanovenému v článku 33.

4. Členské státy zajistí, aby měli všichni zákazníci právo na dodávky elektřiny od dodavatele, pokud s tím dodavatel souhlasí, bez ohledu na to, v jakém členském státě je dodavatel registrován, a pokud tento dodavatel dodrží příslušná pravidla pro obchodování a vyrovnávání. V tomto ohledu přijmou členské státy veškerá opatření nezbytná k tomu, aby zajistily, že správní postupy nediskriminují dodavatelské podniky, které jsou již zaregistrovány v jiném členském státě.

5. Členské státy zajistí, aby:

- v případě, že si zákazník přeje změnit dodavatele a dodržuje přitom podmínky smlouvy, byla tato změna provedena dotčeným dodavatelem, případně dotčenými dodavateli, ve lhůtě tří týdnů, a
- zákazníci byli oprávněni obdržet veškeré příslušné údaje o spotřebě.

Členské státy zajistí, aby práva uvedená v písmenech a) a b) byla přiznána všem zákazníkům, a to bez diskriminace z hlediska nákladů, úsilí či času.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 145, 30.4.2004, s. 1.

6. Případné finanční náhrady, jiné formy náhrady a výhradní práva, jež členské státy udělují za plnění povinností stanovených v odstavcích 2 a 3, jsou poskytovány nediskriminačním a transparentním způsobem.

7. Členské státy přijmou vhodná opatření na ochranu konečných spotřebitelů, a zejména zabezpečí, aby existovaly dostatečné záruky na ochranu zranitelných zákazníků. V této souvislosti každý členský stát stanoví definici zranitelných zákazníků, která může být odvozena z energetické chudoby, a může, mimo jiné, stanovit, že odpojení těchto zákazníků je zakázáno v kritických obdobích. Členské státy zajistí uplatňování práv a povinností spojených se zranitelnými zákazníky. Zejména přijmou opatření na ochranu konečných spotřebitelů z odlehklých oblastí. Členské státy zabezpečí vysokou úroveň ochrany spotřebitele, zejména s ohledem na transparentnost týkající se smluvních podmínek, obecných informací a mechanismů řešení sporů. Členské státy zajistí, aby oprávněný zákazník byl skutečně schopen přejít snadno k jinému dodavateli. Tato opatření musí zahrnovat opatření uvedená v příloze I, alespoň pokud jde o zákazníky v domácnostech.

8. Členské státy přijmou vhodná opatření, mezi něž patří například vytvoření vnitrostátních energetických akčních plánů, poskytování dávek v systémech sociálního zabezpečení k zajištění nezbytných dodávek elektřiny pro zranitelné zákazníky nebo podpora zlepšování energetické účinnosti, s cílem řešit zjištěné případy energetické chudoby, a to i v širším kontextu chudoby. Tato opatření nesmí bránit účinnému otevření trhu stanovenému v článku 33 ani fungování trhu a jsou případně oznámena Komisi v souladu s odstavcem 15 tohoto článku. V oznámení mohou být uvedena i opatření přijatá v rámci obecného systému sociálního zabezpečení.

9. Členské státy zajistí, aby dodavatelé elektřiny uváděli na fakturách a v současně zasílaných materiálech, jakož i v propagačních materiálech poskytovaných konečným spotřebitelům:

- a) podíl každého energetického zdroje na celkové skladbě zdrojů energie užitých dodavatelem za předchozí rok srozumitelným způsobem, jenž na vnitrostátní úrovni umožní jednoznačné srovnání;
- b) alespoň odkaz na existující referenční zdroje, jako jsou internetové stránky, na nichž jsou veřejně dostupné informace o dopadech na životní prostředí, minimálně s údaji o emisích CO₂ a o radioaktivním odpadu pocházejícím z vyrobené elektřiny, které se týkají celkové skladby zdrojů energie užitých dodavatelem za předchozí rok;
- c) informace týkající se jejich práv a prostředků urovnávání sporů, které mají v případě sporu k dispozici.

Pokud jde o první pododstavec písm. a) a b) ve vztahu k elektřině získané prostřednictvím výměny elektřiny nebo dovozu od podniku usazeného mimo Společenství, lze použít souhrnné číselné údaje poskytnuté při této výměně nebo hodnoty, které daný podnik poskytl za předchozí rok;

Regulační orgán či jiný příslušný vnitrostátní orgán podnikne nezbytné kroky k tomu, aby zajistil, že informace uváděné dodavateli jejich zákazníkům podle tohoto článku jsou spolehlivé a jsou poskytovány způsobem umožňujícím jednoznačné srovnání na vnitrostátní úrovni.

10. Členské státy přijmou opatření na dosažení cílů sociální a hospodářské soudržnosti a ochrany životního prostředí, která, je-li to vhodné, zahrnují opatření na řízení energetické účinnosti/řízení poptávky a prostředky pro boj proti klimatickým změnám a bezpečnosti dodávek. K takovým opatřením může patřit zejména poskytování přiměřených hospodářských pobídek, s využitím, tam kde je to vhodné, všech stávajících vnitrostátních nástrojů a nástrojů Společenství, na údržbu a výstavbu potřebné infrastruktury sítí, včetně kapacit propojení.

11. Členské státy nebo, stanoví-li tak daný členský stát, regulační orgány, ve snaze podpořit energetickou účinnost, vydává důrazné doporučení, aby elektroenergetické podniky optimalizovaly využívání elektřiny například poskytováním služeb v oblasti hospodaření s energií, vypracováním inovačních vzorců pro výpočet ceny nebo případně zavedením inteligentních měřících systémů či inteligentních sítí.

12. Členské státy zajistí, aby byla zřízena jednotná kontaktní místa, v nichž jsou spotřebitelům k dispozici veškeré potřebné informace o jejich právech, platných právních předpisech a prostředcích urovnávání sporů, které mají v případě sporu k dispozici. Tato kontaktní místa mohou být součástí kontaktních míst poskytujících spotřebitelům obecné informace.

13. Členské státy zajistí zavedení nezávislých mechanismů, jako je například veřejný ochránce práv pro energetiku nebo orgán sdružující spotřebitele, jež umožní účinné projednání stížností a mimosoudní urovnávání sporů.

14. Členské státy se mohou rozhodnout neuplatňovat články 7, 8, 32 nebo 34, pokud by jejich použití právně nebo fakticky bránilo plnění povinností uložených elektroenergetickým podnikům z důvodů obecného hospodářského zájmu a pokud tím rozvoj obchodu nebude ovlivněn do té míry, že by to bylo v rozporu se zájmy Společenství. Zájmy Společenství mimo jiné zahrnují hospodářskou soutěž s ohledem na oprávněné zákazníky v souladu s touto směrnicí a s článkem 86 Smlouvy.

15. Členské státy při provádění této směrnice informují Komisi o všech opatřeních přijatých pro plnění povinnosti univerzální služby a veřejné služby včetně ochrany spotřebitele a životního prostředí a o jejich možném vlivu na vnitrostátní nebo mezinárodní hospodářskou soutěž bez ohledu na to, zda tato opatření vyžadují odchylku od této směrnice nebo nikoliv. Členské státy následně oznámí Komisi každé dva roky všechny změny těchto opatření bez ohledu na to, zda vyžadují odchylku od této směrnice nebo nikoliv.

16. Komise po konzultaci s příslušnými zúčastněnými stranami včetně členských států, národních regulačních orgánů, spotřebitelských organizací, elektroenergetických podniků a sociálních partnerů vypracuje srozumitelný a stručný kontrolní seznam evropského spotřebitele energie obsahující praktické informace o právech spotřebitelů energie, přičemž bude vycházet z již dosažených výsledků. Členské státy zajistí, aby dodavatelé elektřiny nebo provozovatelé distribuční soustavy ve spolupráci s národním regulačním orgánem podnikli nezbytné kroky, aby předali všem svým spotřebitelům kopii kontrolního seznamu spotřebitele energie a zajistili jeho zveřejnění.

Článek 4

Sledování bezpečnosti dodávek

Členské státy zabezpečí sledování bezpečnosti dodávek. Pokud to členské státy považují za vhodné, mohou tímto úkolem pověřit regulační orgány uvedené v článku 35. Toto sledování zahrnuje zejména rovnováhu mezi nabídkou a poptávkou na vnitrostátním trhu, úroveň očekávané budoucí poptávky, předpokládané dodatečné kapacity, které se plánují nebo jsou ve výstavbě, úroveň údržby sítí a opatření na pokrytí poptávky v době špičky a na řešení výpadků jednoho nebo více dodavatelů. Příslušné orgány uveřejní každé dva roky do 31. července zprávu podávající přehled zjištění vyplývajících ze sledování těchto záležitostí a uvádějící všechna přijatá nebo plánovaná opatření na jejich řešení, a tuto zprávu neprodleně sdělí Komisi.

Článek 5

Technické předpisy

Regulační orgány, stanoví-li tak daný členský stát, nebo členské státy zajistí, aby byla definována technická bezpečnostní kritéria a aby byly vypracovány a zveřejněny technické předpisy stanovící minimální technické konstrukční a provozní požadavky na připojení k síti výrobních zařízení, distribučních soustav, přímo připojených zákazníků, propojovacích vedení a přímých vedení. Tyto technické předpisy zabezpečí interoperabilitu systémů a musí být objektivní a nediskriminační. Agentura může případně vydat vhodná doporučení týkající se dosažení souladu s těmito předpisy. Uvedené předpisy se oznamují Komisi postupem podle článku 8 směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti ⁽¹⁾.

Článek 6

Podpora regionální spolupráce

1. Členské státy a regulační orgány mezi sebou vzájemně spolupracují za účelem integrace svých vnitrostátních trhů na jedné nebo více regionálních úrovních, což je prvním krokem k vytvoření plně liberalizovaného vnitřního trhu. Regulační orgány, stanoví-li tak daný členský stát, nebo členské státy podporují

a usnadňují zejména spolupráci provozovatelů přenosové soustavy na regionální úrovni, a to i pokud jde o přeshraniční záležitosti, s cílem vytvořit konkurenceschopný vnitřní trh s elektřinou, zasazuje se o soulad svého právního a regulačního a také technického rámce a usnadňuje integraci izolovaných systémů, v jejichž důsledku se ve Společenství stále ještě vyskytují izolované trhy s elektřinou. Zeměpisné oblasti, na něž se tato regionální spolupráce vztahuje, zahrnují spolupráci v zeměpisných oblastech vymezených v souladu s čl. 12 odst. 3 nařízení (ES) č. 714/2009. Tato spolupráce může zahrnovat jiné zeměpisné oblasti.

2. Agentura spolupracuje s národními regulačními orgány a provozovateli přenosové soustavy, aby zajistila soulad regulačních rámců mezi regiony za účelem vytvoření konkurenceschopného vnitřního trhu s elektřinou. Pokud se Agentura domnívá, že jsou potřebná závazná pravidla pro tuto spolupráci, vydá vhodná doporučení.

3. Členské státy zajistí prováděním této směrnice, aby provozovatelé přenosové soustavy měli jeden nebo více integrovaných systémů na regionální úrovni zahrnujících několik členských států za účelem přidělování kapacit a kontroly bezpečnosti sítě.

4. Pokud se společného podniku zřízeného za účelem usku-tečňování spolupráce účastní vertikálně integrovaní provozovatelé přenosové soustavy, společný podnik vypracuje a provede program shody, který stanoví opatření přijatá s cílem zajistit, aby bylo vyloučeno diskriminační chování a chování v rozporu se zásadami hospodářské soutěže. Program shody stanoví konkrétní povinnosti zaměstnanců potřebné pro splnění cíle vyloučení diskriminačního a protisoutěžního jednání. Program podléhá schválení agenturou. Soulad s programem nezávisle sledují kontrolori shody vertikálně integrovaných provozovatelů přenosové soustavy.

KAPITOLA III

VÝROBA

Článek 7

Povolovací řízení pro nové kapacity

1. Pro výstavbu nových výrobních kapacit zavedou členské státy povolovací řízení, které musí probíhat podle objektivních, transparentních a nediskriminačních kritérií.

2. Členské státy stanoví kritéria pro udělení povolení k výstavbě výrobních kapacit na svém území. Při stanovování příslušných kritérií členské státy posuzují otázky:

a) bezpečnosti a zabezpečení elektroenergetických soustav, zařízení a souvisejícího vybavení;

⁽¹⁾ Úř. věst. L 204, 21.7.1998, s. 37.

- b) ochrany veřejného zdraví a bezpečnosti;
- c) ochrany životního prostředí;
- d) využití pozemku a volby umístění;
- e) využití veřejného prostranství;
- f) energetické účinnosti;
- g) povahy primárních zdrojů;
- h) údajů o žadateli, jako např. jeho technické, hospodářské a finanční schopnosti;
- i) plnění opatření přijatých podle článku 3;
- j) příspěvku výrobní kapacity k dosažení celkového cíle Společenství, jímž je nejméně 20 % podíl energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie ve Společenství v roce 2020 uvedeného v čl. 3 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů ⁽¹⁾; a
- k) příspěvku výrobní kapacity ke snížení emisí.

3. Členské státy zajistí, aby existovala zvláštní povolovací řízení pro malé decentralizované výrobce nebo distribuovanou výrobu, která by brala v úvahu jejich omezenou velikost a jejich možný vliv.

Členské státy mohou vypracovat pokyny týkající se tohoto zvláštního povolovacího řízení. Národní regulační orgány nebo jiné příslušné vnitrostátní orgány včetně orgánů odpovědných za plánování podrobí tyto pokyny přezkumu a mohou doporučit jejich změnu.

Pokud členské státy stanovily určité postupy, jimiž se řídí schvalování využití půdy a které se týkají velkých projektů nové infrastruktury pro výrobní kapacitu, zahrnou případně do těchto postupů i výstavbu nové výrobní kapacity a uplatňují je nediskriminačním způsobem a v příslušném časovém rámci.

4. Povolovací řízení a kritéria musí být zveřejněna. Žadatelé musí být vyrozuměni o důvodech, které vedly k zamítnutí udělení povolení. Tyto důvody musí být objektivní, nediskriminační, řádně podložené a opodstatněné. Žadatel musí mít k dispozici opravné prostředky.

Článek 8

Výběrové řízení na nové kapacity

1. Členské státy zajistí v zájmu bezpečnosti dodávek možnost zabezpečit nové kapacity nebo opatření pro řízení energetické účinnosti/řízení poptávky prostřednictvím výběrového řízení

⁽¹⁾ Úř. věst. L 140, 5.6.2009, s. 16.

nebo postupu rovnocenného z hlediska transparentnosti a nediskriminace na základě zveřejněných kritérií. Tato řízení je však možné zahájit jen tehdy, když výrobní zařízení nebo opatření pro řízení energetické účinnosti/řízení poptávky zaváděná v rámci povolovacího řízení nejsou dostatečná pro zajištění bezpečnosti dodávek.

2. Členské státy mohou v zájmu ochrany životního prostředí a podpory nejnovějších technologií zabezpečit možnost výběrového řízení na nové kapacity na základě uveřejněných kritérií. Toto výběrové řízení se může vztahovat na nové kapacity nebo opatření energetické účinnosti/řízení poptávky. Výběrové řízení je však možné zahájit jen tehdy, když výrobní zařízení nebo opatření pro řízení energetické účinnosti/řízení poptávky zaváděná v rámci povolovacího řízení nejsou dostatečná pro dosažení těchto cílů.

3. Podrobnosti výběrového řízení na výrobní kapacity a opatření v oblasti energetické účinnosti/řízení poptávky se zveřejňují v Úředním věstníku Evropské unie nejméně šest měsíců před uzávěrkou nabídek.

Konkrétní specifikace výběrového řízení se dají k dispozici jakémukoli zainteresovanému podniku usazenému na území některého členského státu tak, aby měl dostatečný čas na podání nabídky k výběrovému řízení.

Aby se zajistila transparentnost a nediskriminace, zahrnují specifikace výběrového řízení podrobný popis smluvních specifikací a postupu, který dodrží všichni účastníci výběrového řízení, vyčerpávající seznam kritérií, jimiž se řídí výběr uchazečů, a rozhodnutí o uzavření smlouvy, včetně pobídek, které jsou zahrnuty do nabídky. Tyto specifikace se mohou rovněž týkat oblastí uvedených v čl. 7 odst. 2.

4. Při vyhlášení výběrového řízení na požadovanou výrobní kapacitu se musí rovněž přihlídnout k nabídkám dodávek elektřiny s dlouhodobými zárukami ze stávajících výrobních subjektů, jestliže lze tímto způsobem pokrýt dodatečné potřeby.

5. Členské státy určí orgán nebo veřejnoprávní nebo soukromoprávní subjekt, který není závislý na oblasti výroby, přenosu a distribuce elektřiny, jímž může být regulační orgán uvedený v čl. 35 odst. 1, který bude příslušný pro organizaci, sledování a kontrolu výběrového řízení uvedeného v odstavcích 1 až 4 tohoto článku. Je-li provozovatel přenosové soustavy zcela nezávislý na ostatních činnostech nesouvisejících s přenosovou soustavou, pokud jde o vlastnictví, může být určen subjektem příslušným pro organizaci, sledování a kontrolu výběrového řízení. Tento orgán nebo subjekt přijme veškerá nezbytná opatření, aby zabezpečil důvěrnost informací obsažených v nabídkách.

KAPITOLA IV

PROVOZOVÁNÍ PŘENOSOVÉ SOUSTAVY

Článek 9

Oddělení vlastnictví přenosových soustav a provozovatelů přenosové soustavy

1. Členské státy zajistí, aby ode dne 3. března 2012:
 - a) každý podnik, který vlastní přenosovou soustavu, působil jako provozovatel přenosové soustavy;
 - b) tatáž osoba nebo tytéž osoby nebyly oprávněny:
 - i) přímo nebo nepřímo vykonávat kontrolu nad podnikem vykonávajícím funkci výroby nebo dodávek a přímo nebo nepřímo vykonávat kontrolu nad provozovatelem přenosové soustavy nebo nad přenosovou soustavou nebo uplatňovat ve vztahu k nim jakékoli právo;
 - ii) přímo nebo nepřímo vykonávat kontrolu nad provozovatelem přenosové soustavy nebo nad přenosovou soustavou a přímo nebo nepřímo vykonávat kontrolu nad podnikem vykonávajícím funkci výroby nebo dodávek nebo uplatňovat ve vztahu k němu jakékoli právo;
 - c) tatáž osoba nebo tytéž osoby nebyly oprávněny jmenovat členy dozorčí rady provozovatele přenosové soustavy nebo přenosové soustavy, jejich správní rady nebo orgánů, které podnik právně zastupují, a přímo nebo nepřímo vykonávat kontrolu nad podnikem vykonávajícím funkci výroby nebo dodávek nebo uplatňovat ve vztahu k němu jakékoli právo; a
 - d) tatáž osoba nebyla oprávněna být členem dozorčí rady, správní rady nebo orgánů, které podnik právně zastupují, a to jak podniku vykonávajícího funkci výroby nebo dodávek, tak provozovatele přenosové soustavy nebo přenosové soustavy.
2. Práva podle odst. 1 písm. b) a c) zahrnují zejména:
 - a) pravomoc vykonávat hlasovací práva;
 - b) pravomoc jmenovat členy dozorčí rady, správní rady nebo orgánů právně zastupujících podnik; nebo
 - c) právo držet většinový podíl.
3. Pro účely odst. 1 písm. b) pojem „podnik vykonávající funkci výroby nebo dodávek“ zahrnuje „podnik vykonávající funkci výroby a dodávek“ ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných

pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem ⁽¹⁾ a „pojmy provozovatel přenosové soustavy“ a „přenosová soustava“ zahrnují pojmy „provozovatel přepravní soustavy“ a „přepravní soustava“ ve smyslu uvedené směrnice.

4. Členské státy mohou povolit odchylky od odst. 1 písm. b) a c) do 3. března 2013 za podmínky, že provozovatelé přenosové soustavy nejsou součástí vertikálně integrovaného podniku.

5. Povinnost stanovená v odst. 1 písm. a) se považuje za splněnou, pokud dva nebo více podniků vlastnících přenosové soustavy vytvořilo společný podnik, který působí jako provozovatel přenosové soustavy ve dvou nebo více členských státech pro dotčené přenosové soustavy. Součástí společného podniku nesmí být žádný jiný podnik, pokud nebyl schválen podle článku 13 jako nezávislý provozovatel soustavy nebo jako nezávislý provozovatel přenosové soustavy pro účely kapitoly V.

6. Pro účely provádění tohoto článku, pokud osobou uvedenou v odst. 1 písm. b), c) a d) je členský stát nebo jiný veřejnoprávní subjekt, se za tutéž osobu nebo tytéž osoby nepovažují dva samostatné veřejnoprávní subjekty vykonávající kontrolu na jedné straně nad provozovatelem přenosové soustavy nebo nad přenosovou soustavou a na straně druhé nad podnikem vykonávajícím funkci výroby nebo dodávek.

7. Členské státy zajistí, aby informace, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu, uvedené v článku 16 a uchovávané provozovatelem přenosové soustavy, který byl součástí vertikálně integrovaného podniku, nebyly přeneseny a pracovníci tohoto provozovatele přenosové soustavy nebyli převedeni do podniků vykonávajících funkci výroby a dodávek.

8. Pokud ke dni 3. září 2009 příslušná přenosová soustava patří vertikálně integrovanému podniku, mohou se členské státy rozhodnout odstavec 1 nepoužít.

V takovém případě tyto členské státy buď:

a) určí nezávislého provozovatele soustavy v souladu s článkem 13, nebo

b) splní ustanovení kapitoly V.

9. Pokud ke dni 3. září 2009 příslušná přenosová soustava patří vertikálně integrovanému podniku a jsou zavedena opatření, která zaručují účinnější nezávislost provozovatele přenosové soustavy než ustanovení kapitoly V, mohou se členské státy rozhodnout odstavec 1 nepoužít.

10. Před schválením a určením podniku jako provozovatele přenosové soustavy podle odstavce 9 tohoto článku je tento podnik certifikován postupy podle čl. 10 odst. 4, 5 a 6 a článku 3 nařízení (ES) č. 714/2009, kterým Komise ověří, že zavedená opatření jasně zaručují účinnější nezávislost provozovatele přenosové soustavy než ustanovení kapitoly V.

⁽¹⁾ Viz strana 94 v tomto čísle Úředního věstníku.

11. Vertikálně integrovaným podnikům, které vlastní přenosovou soustavu, nesmí být v žádném případě bráněno podniknout kroky k dosažení souladu s odstavcem 1.

12. Podniky vykonávající funkci výroby nebo dodávek nesmí být v žádném případě schopny přímo nebo nepřímo převzít kontrolu nad oddělenými provozovateli přenosové soustavy v členských státech, které uplatňují odstavec 1, nebo ve vztahu k těmto provozovatelům uplatňovat jakékoli právo.

Článek 10

Určení a certifikace provozovatelů přenosové soustavy

1. Před schválením a určením podniku jako provozovatele přenosové soustavy je tento podnik certifikován postupy podle odstavců 4, 5 a 6 tohoto článku a článku 3 nařízení (ES) č. 714/2009.

2. Členské státy schválí a určí jako provozovatele přenosové soustavy podniky, které vlastní přenosovou soustavu a které byly podle níže uvedeného certifikačního postupu certifikovány národním regulačním orgánem jako podniky splňující požadavky článku 9. Určení provozovatelů přenosové soustavy se oznámí Komisi a zveřejní v Úředním věstníku Evropské unie.

3. Provozovatelé přenosové soustavy oznámí regulačnímu orgánu každou plánovanou transakci, která by si mohla vyžádat nové posouzení jejich souladu s požadavky článku 9.

4. Regulační orgány sledují, zda provozovatelé přenosové soustavy trvale splňují požadavky článku 9. K zajištění souladu s těmito požadavky zahájí certifikační postup:

- a) na základě oznámení podaného provozovatelem přenosové soustavy podle odstavce 3;
- b) z vlastního podnětu, pokud je jim známo, že plánovaná změna práv nebo vlivu ve vztahu k vlastníkům přenosové soustavy nebo provozovatelům přenosové soustavy může vést k porušení článku 9, nebo pokud mají důvod se domnívat, že k tomuto porušení mohlo dojít; nebo
- c) na odůvodněnou žádost Komise.

5. Regulační orgány přijmou rozhodnutí o certifikaci provozovatele přenosové soustavy do čtyř měsíců ode dne oznámení podaného provozovatelem přenosové soustavy nebo ode dne žádosti Komise. Po uplynutí této lhůty se má za to, že certifikace byla udělena. Výslovné nebo implicitní rozhodnutí regulačního orgánu může nabýt účinnosti až po dokončení postupu stanoveného v odstavci 6.

6. Výslovné nebo implicitní rozhodnutí o certifikaci provozovatele přenosové soustavy oznámí regulační orgán neprodleně Komisi spolu s veškerými významnými informacemi, které se rozhodnutí týkají. Komise rozhoduje postupem podle článku 3 nařízení (ES) č. 714/2009.

7. Regulační orgány a Komise mohou od provozovatelů přenosové soustavy a podniků vykonávajících funkci výroby nebo dodávek požadovat jakékoli informace významné pro plnění úkolů podle tohoto článku.

8. Regulační orgány a Komise zachovávají důvěrnost informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu.

Článek 11

Certifikace ve vztahu ke třetím zemím

1. Žádá-li o certifikaci vlastníků přenosové soustavy nebo provozovatel přenosové soustavy kontrolovaný osobou nebo osobami ze třetí země nebo třetích zemí, uvědomí o tom regulační orgán Komisi.

Regulační orgán rovněž Komisi neprodleně uvědomí o veškerých okolnostech, které by vedly k tomu, že osoba nebo osoby ze třetí země nebo třetích zemí získají nad přenosovou soustavou nebo provozovatelem přenosové soustavy kontrolu.

2. Provozovatel přenosové soustavy uvědomí regulační orgán o veškerých okolnostech, které by vedly k tomu, že osoba nebo osoby ze třetí země nebo třetích zemí získají nad přenosovou soustavou nebo provozovatelem přenosové soustavy kontrolu.

3. Regulační orgán přijme návrh rozhodnutí o certifikaci provozovatele přenosové soustavy nejpozději čtyři měsíce ode dne, kdy obdržel od provozovatele přenosové soustavy příslušné informace. Regulační orgán odmítne certifikaci provozovatele přenosové soustavy, pokud nebylo prokázáno:

- a) že dotčený subjekt splňuje požadavky podle článku 9; a
- b) u regulačního orgánu nebo jiného příslušného orgánu určitého členským státem, že udělení certifikace neohrozí bezpečnost dodávek energie v členském státě a Společenství. Při posuzování této otázky regulační orgán nebo jiný určený příslušný orgán zohlední:
 - i) práva a závazky Společenství ve vztahu k těmto třetím zemím, které vyplývají z mezinárodního práva, včetně dohody uzavřené s jednou nebo několika třetími zeměmi, již je Společenství smluvní stranou a jež se zabývá otázkami bezpečnosti dodávek energie;

- ii) práva a závazky členského státu ve vztahu k těmto třetím zemím, které vyplývají z dohod uzavřených s těmito třetími zeměmi, pokud jsou tyto dohody v souladu s právem Společenství; a
- iii) jiné konkrétní skutečnosti a okolnosti daného případu a dotčené třetí země.
4. Regulační orgán o rozhodnutí, jakož i o všech příslušných informacích s ním souvisejících, neprodleně uvědomí Komisi.
5. Členské státy stanoví, že dříve než regulační orgán přijme rozhodnutí o certifikaci, regulační orgán nebo určený příslušný orgán uvedený v odst. 3 písm. b) požádá o stanovisko Komise ohledně toho, zda:
- a) dotčený subjekt splňuje požadavky podle článku 9; a
- b) udělení certifikace neohrozí bezpečnost dodávek energie do Společenství.
6. Komise posoudí žádost podle odstavce 5 co nejdříve po obdržení. Do dvou měsíců po obdržení žádosti Komise poskytne stanovisko národnímu regulačnímu orgánu nebo, v případě, že byla žádost předložena určeným příslušným orgánem, tomuto orgánu.
- Při vypracovávání stanoviska může Komise požádat o vyjádření agenturu, dotčené členské státy nebo zainteresované strany. V takovém případě se dvouměsíční lhůta prodlouží na žádost Komise o další dva měsíce.
- Pokud Komise ve lhůtách uvedených v prvním a druhém pododstavci stanovisko nevydá, má se za to, že nemá vůči rozhodnutí regulačního orgánu žádné námítky.
7. Při posuzování toho, zda kontrola ze strany osoby nebo osob ze třetí země nebo třetích zemí ohrozí bezpečnost dodávek energie do Společenství, Komise zohlední:
- a) konkrétní skutečnosti daného případu a dotčené třetí země nebo třetích zemí; a
- b) práva a povinnosti Společenství ve vztahu k této třetí zemi nebo třetím zemím, které vyplývají z mezinárodního práva, včetně dohody uzavřené s jednou nebo několika třetími zeměmi, již je Společenství smluvní stranou a jež se zabývá otázkami bezpečnosti dodávek.
8. Národní regulační orgán přijme do dvou měsíců od uplynutí lhůty uvedené v odstavci 6 konečné rozhodnutí o certifikaci. Při přijímání konečného rozhodnutí národní regulační orgán co nejdříve zohlední stanovisko Komise. Členské státy mají v každém případě právo odmítnout certifikaci, pokud udělení certifikace

ohrozí bezpečnost dodávek energie členského státu nebo bezpečnost dodávek jiného členského státu. Pokud členské státy určily, že posouzení provede jiný příslušný orgán podle odst. 3 písm. b), mohou požadovat, aby národní regulační orgán přijal konečné rozhodnutí v souladu s posouzením provedeným tímto příslušným orgánem. Konečné rozhodnutí národního regulačního orgánu a stanovisko Komise se zveřejní společně. Pokud se konečné rozhodnutí liší od stanoviska Komise, dotčený členský stát poskytne a zveřejní kromě tohoto rozhodnutí i jeho odůvodnění.

9. Tímto článkem není nijak dotčeno právo členských států vykonávat v souladu s právem Společenství vnitrostátní právní kontrolu za účelem ochrany legitimních zájmů týkajících se veřejné bezpečnosti.

10. Komise může přijmout rámcové pokyny, které podrobně stanoví postup pro uplatňování tohoto článku. Tato opatření, jež mají za účel změnit jiné než podstatné prvky této směrnice jejím doplněním, se přijímají regulativním postupem s kontrolou podle čl. 46 odst. 2.

11. Tento článek se kromě odst. 3 písm. a) uplatňuje rovněž u členských států, které jsou předmětem výjimek podle článku 44.

Článek 12

Úkoly provozovatelů přenosové soustavy

Každý provozovatel přenosové soustavy:

- a) zajišťuje dlouhodobou schopnost soustavy uspokojovat přiměřenou poptávku po přenosu elektřiny a úsporným způsobem provozuje, udržuje a rozvíjí bezpečné, spolehlivé a účinné přenosové soustavy s řádným ohledem na životní prostředí;
- b) zajišťuje vhodné prostředky, díky nimž lze plnit povinnosti související se službou;
- c) přispívá k bezpečnosti dodávek prostřednictvím přiměřené přenosové kapacity a spolehlivosti soustavy;
- d) řídí toky elektřiny v soustavě s přihlédnutím k výměnám s jinými propojenými soustavami. Za tímto účelem provozovatel přenosové soustavy odpovídá za bezpečnost, spolehlivost a účinnost elektrizační soustavy a v této souvislosti i za zajištění dostupnosti všech nezbytných pomocných služeb, včetně těch, které jsou poskytovány v reakci na poptávku, pokud je tato dostupnost nezávislá na jakékoli jiné přenosové soustavě, s níž je jeho soustava propojena;
- e) poskytuje dostatečné informace provozovateli jakékoli jiné soustavy, s níž je jeho soustava propojena, aby zajistil bezpečný a efektivní provoz, koordinovaný rozvoj a interoperabilitu propojené soustavy;

- f) zajišťuje nediskriminaci mezi uživateli soustavy a kategoriemi uživatelů soustavy, zejména pokud jde o zvýhodňování svých podniků ve skupině;
- g) poskytuje uživatelům soustavy informace, které potřebují pro účinný přístup k soustavě; a
- h) vybírá poplatky za přetížení a platby podle vyrovnávacího mechanismu mezi provozovateli přenosové soustavy v souladu s článkem 13 nařízení (ES) č. 714/2009, poskytuje přístup třetím stranám a řídí jej a poskytuje vysvětlení s uvedením příslušných důvodů, pokud přístup zamítne, což sledují národní regulační orgány; při plnění úkolů podle tohoto článku provozovatelé přenosové soustavy především usnadňují integraci trhu.

Článek 13

Nezávislí provozovatelé soustavy

1. Pokud ke dni 3. září 2009 patří příslušná přenosová soustava vertikálně integrovanému podniku, mohou se členské státy rozhodnout nepoužít čl. 9 odst. 1 a určit nezávislého provozovatele soustavy na návrh vlastníka přenosové soustavy. Takové určení podléhá souhlasu Komise.

2. Členský stát může nezávislého provozovatele soustavy schválit a určit, pouze pokud:

- a) uchazeč prokázal, že splňuje požadavky čl. 9 odst. 1 písm. b), c) a d);
- b) uchazeč prokázal, že má pro provádění úkolů podle článku 12 k dispozici potřebné finanční, technické, fyzické a lidské zdroje;
- c) uchazeč se zavázal dodržovat desetiletý plán rozvoje sítě monitorovaný regulačním orgánem;
- d) vlastník přenosové soustavy prokázal schopnost dostát svým povinnostem podle odstavce 5. Za tímto účelem musí poskytnout všechny návrhy smluvních ujednání s ucházejícím se podnikem i s jakýmkoli dalším relevantním subjektem; a
- e) uchazeč prokázal schopnost dostát svým povinnostem vyplývajícím podle nařízení (ES) č. 714/2009, včetně spolupráce provozovatelů přenosové soustavy na evropské i regionální úrovni.

3. Členské státy schválí a určí jako nezávislé provozovatele soustavy podniky, které byly certifikovány regulačním orgánem jako podniky splňující požadavky článku 11 a odstavce 2 tohoto článku. Použije se certifikační postup buď podle článku 10 této směrnice a článku 3 nařízení (ES) č. 714/2009, nebo podle článku 11 této směrnice.

4. Každý nezávislý provozovatel soustavy odpovídá za udělování a správu přístupu třetích osob, včetně výběru přístupových poplatků, poplatků za přetížení a plateb podle vyrovnávacího mechanismu mezi provozovateli přenosové soustavy v souladu s článkem 13 nařízení (ES) č. 714/2009, jakož i za provoz, údržbu a rozvoj přenosové soustavy a za zabezpečení dlouhodobé schopnosti soustavy uspokojovat přiměřenou poptávku prostřednictvím plánování investic. Při rozvoji přenosové soustavy odpovídá nezávislý provozovatel soustavy za plánování (včetně povolení řízení) a výstavbu nové infrastruktury a její uvedení do provozu. Pro tento účel působí nezávislý provozovatel soustavy jako provozovatel přenosové soustavy v souladu s touto kapitolou. Vlastník přenosové soustavy nesmí mít odpovědnost za udělování a správu přístupu třetích osob ani za plánování investic.

5. Byl-li určen nezávislý provozovatel soustavy, pak vlastník přenosové soustavy:

- a) poskytne nezávislému provozovateli soustavy veškerou náležitou součinnost a podporu pro účely plnění jeho úkolů, zejména včetně všech náležitých informací;
- b) financuje investice, o nichž rozhodne nezávislý provozovatel soustavy a které schválí regulační orgán, nebo poskytne souhlas s jejich financováním kteroukoli zúčastněnou osobou včetně nezávislého provozovatele soustavy. Příslušná finanční ujednání podléhají souhlasu regulačního orgánu. Před udělením tohoto souhlasu provede regulační orgán konzultace s vlastníkem přenosové soustavy a s ostatními zainteresovanými stranami;
- c) zajistí krytí odpovědnosti ve vztahu k aktivům tvořícím síť, s výjimkou odpovědnosti vztahující se k úkolům nezávislého provozovatele soustavy; a
- d) poskytne záruky k usnadnění financování jakéhokoli rozšiřování sítě, s výjimkou investic, u nichž podle písmene b) poskytl souhlas s financováním kteroukoli zúčastněnou osobou včetně nezávislého provozovatele soustavy.

6. V úzké spolupráci s regulačním orgánem se příslušnému vnitrostátnímu orgánu pro hospodářskou soutěž udělí veškeré náležité pravomoci pro účinné sledování plnění povinností, které pro vlastníka přenosové soustavy vyplývají z odstavce 5.

Článek 14

Oddělení vlastníků přenosové soustavy

1. Byl-li určen nezávislý provozovatel soustavy, musí být vlastník přenosové soustavy, který je součástí vertikálně integrovaného podniku, nezávislý, přinejmenším pokud jde o jeho právní formu, organizaci a rozhodování, na ostatních činnostech, které nesouvisí se přenosem.

2. Pro zajištění nezávislosti vlastníka přenosové soustavy podle odstavce 1 platí tato minimální kritéria:

- a) osoby odpovědné za řízení vlastníka přenosové soustavy nesmějí být zapojeny do podnikových struktur integrovaného elektroenergetického podniku, které jsou přímo nebo nepřímo pověřeny běžným provozem spojeným s výrobou, distribucí a dodávkami elektřiny;
- b) musí být přijata vhodná opatření zajišťující, aby profesionální zájmy osob odpovědných za řízení vlastníka přenosové soustavy byly brány v úvahu takovým způsobem, který zajišťuje, že jsou schopny jednat nezávisle; a
- c) vlastník přenosové soustavy vypracuje program shody, který stanoví opatření přijímaná za účelem vyloučení diskriminačního chování, a zajistí dostatečné sledování plnění programu. Program shody stanoví konkrétní povinnosti zaměstnanců potřebné pro splnění tohoto cíle. Osoba nebo subjekt pověřený sledováním programu shody předkládá regulačnímu orgánu výroční zprávu s popisem přijatých opatření. Tato zpráva se zveřejňuje.

3. Komise může přijmout rámcové pokyny k zajištění úplného a účinného dodržování odstavce 2 tohoto článku ze strany vlastníka přenosové soustavy. Tato opatření, jež mají za účel změnit jiné než podstatné prvky této směrnice jejím doplněním, se přijímají regulativním postupem s kontrolou podle čl. 46 odst. 2.

Článek 15

Dispečink a vyrovnávání

1. Aniž jsou dotčeny dodávky elektřiny na základě smluvních závazků, včetně těch, které vyplývají ze specifikací výběrového řízení, odpovídá provozovatel přenosové soustavy, pokud plní tuto funkci, za dispečink výrobních zařízení ve své oblasti a za rozhodování o využití propojovacích vedení připojených k jiným soustavám.

2. Dispečink výrobních zařízení a rozhodování o využití propojovacích vedení se provádí na základě kritérií, která schvalují národní regulační orgány, pokud jsou k tomu příslušné, a která musí být objektivní a veřejně přístupná a musí být uplatňována nediskriminačním způsobem, aby bylo zajištěno řádné fungování vnitřního trhu s elektřinou. Přihlízí se k ekonomické prioritě elektřiny z dostupných výrobních zařízení nebo přenosů z propojovacích vedení, jakož i k technickým omezením soustavy.

3. Členský stát od provozovatelů soustavy požaduje, aby při dispečinku výrobních zařízení využívajících obnovitelné zdroje energie jednali v souladu s článkem 16 směrnice 2009/28/ES. Dále mohou od provozovatele soustavy požadovat, aby při dispečinku výrobních zařízení dával přednost výrobním zařízením s kombinovanou výrobou tepla a elektřiny.

4. Členský stát může z důvodu bezpečnosti dodávek nařídit, aby byla dána přednost výrobním zařízením používajícím domácí primární zdroje energetického paliva v rozsahu nepřekračujícím v kalendářním roce 15 % celkové primární energie potřebné na výrobu elektřiny spotřebované v daném členském státě.

5. Regulační orgány, stanoví-li tak daný členský stát, nebo členské státy požadují, aby provozovatelé přenosové soustavy dodržovali minimální normy pro údržbu a rozvoj přenosové soustavy, včetně propojovací kapacity.

6. Pokud plní tuto funkci, získávají provozovatelé přenosové soustavy energii, kterou používají ke krytí energetických ztrát a k vytváření rezervní kapacity ve své soustavě, transparentními, nediskriminačními a tržními postupy.

7. Pravidla přijatá provozovateli přenosové soustavy pro vyrovnávání elektrizační soustavy musí být objektivní, transparentní a nediskriminační, včetně pravidel pro účtování poplatků uživatelům, kteří využívají jejich soustavu, za energetickou nerovnováhu. Podmínky poskytování těchto služeb provozovateli přenosové soustavy, včetně pravidel a sazeb, se stanoví pomocí metodik slučitelných s čl. 37 odst. 6, nediskriminačním a náklady odrážejícím způsobem, a zveřejňují se.

Článek 16

Zachování důvěrnosti provozovateli přenosové soustavy a vlastníky přenosové soustavy

1. Aniž je dotčen článek 30 nebo kterákoli jiná zákonná povinnost poskytovat informace, musí každý provozovatel přenosové soustavy a každý vlastník přenosové soustavy zachovávat důvěrnost informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu a o kterých se dozví při výkonu své činnosti, a musí zabránit tomu, aby byly informace o vlastních činnostech, které mohou být výhodné z obchodního hlediska, poskytovány diskriminačním způsobem. Zejména nesmí poskytovat informace, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu, ostatním částem podniku, s výjimkou případů, kdy je to nezbytné k provedení obchodní transakce. K zajištění úplného souladu s pravidly o oddělení informací musí členské státy zajistit, aby vlastník přenosové soustavy a zbývající část podniku nevyužívali společné služby, například společné právní služby, s výjimkou služeb čistě administrativní nebo informačně-technologické povahy.

2. Provozovatelé přenosové soustavy nesmějí v souvislosti s prodeji nebo nákupy elektřiny realizovanými podniky ve skupině zneužívat informace, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu a které získali od třetích osob v souvislosti s poskytováním nebo sjednáváním přístupu k soustavě.

3. Informace, jež jsou nezbytné pro účinnou hospodářskou soutěž a účinné fungování trhu, se zveřejňují. Touto povinností není dotčeno zachovávání důvěrnosti informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu.

KAPITOLA V

NEZÁVISLÝ PROVOZOVATEL PŘENOSOVÉ SOUSTAVY

Článek 17

Aktiva, zařízení, zaměstnanci a identita

1. Provozovatelé přenosové soustavy musí být vybaveni veškerými lidskými, technickými, fyzickými a finančními zdroji potřebnými pro plnění svých povinností podle této směrnice a v rámci výkonu činnosti přenosu elektřiny, zejména:

- a) aktiva nezbytná pro výkon činnosti přenosu elektřiny, včetně přenosové soustavy, vlastní provozovatel přenosové soustavy;
- b) zaměstnanci nezbytní pro výkon činnosti přenosu elektřiny, včetně výkonu všech podnikových úkolů, jsou zaměstnáni provozovatelem přenosové soustavy;
- c) zapůjčování zaměstnanců a poskytování služeb ze strany a ve prospěch jakýchkoli jiných částí vertikálně integrovaného podniku se zakazují. Provozovatel přenosové soustavy může poskytovat služby vertikálně integrovanému podniku, pokud:
 - i) poskytování těchto služeb nesmí diskriminovat některé uživatele soustavy, je dostupné všem uživatelům soustavy za stejných podmínek a neomezuje či nenarušuje hospodářskou soutěž ve výrobě nebo dodávkách ani této hospodářské soutěži nebrání; a
 - ii) podmínky poskytování těchto služeb byly schváleny regulačním orgánem;
- d) aniž jsou dotčena rozhodnutí dozorčího orgánu podle článku 20, musí mít provozovatel přenosové soustavy k dispozici v řádné době odpovídající finanční zdroje na budoucí investiční projekty nebo na nahrazení existujících aktiv poskytnuté vertikálně integrovaným podnikem po podání příslušné žádosti ze strany provozovatele přenosové soustavy.

2. Kromě činností uvedených v článku 12 zahrnuje výkon činnosti přenosu elektřiny alespoň tyto činnosti:

- a) zastupování provozovatele přenosové soustavy a kontakty s třetími osobami a regulačními orgány;
- b) zastupování provozovatele přenosové soustavy v rámci Evropské sítě provozovatelů přenosových soustav pro elektřinu (dále jen „sít ENTSO pro elektřinu“);
- c) udělování a správa přístupu pro třetí osoby, přičemž nesmí docházet k diskriminaci určitých uživatelů soustavy nebo určitých skupin uživatelů soustavy;
- d) vybírání veškerých poplatků souvisejících s přenosovou soustavou, včetně poplatků za přístup, vyrovnávacích poplatků za pomocné služby, jako například pořizování služeb (náklady na vyrovnávání, energie na ztráty);
- e) provoz, údržba a rozvoj bezpečné, efektivní a hospodárné přenosové soustavy;
- f) investiční plánování zajišťující dlouhodobou schopnost soustavy poskytnout rozumnou úroveň poptávky a zaručující bezpečnost dodávek;
- g) zřizování vhodných společných podniků, včetně společných podniků za účasti jednoho nebo více provozovatelů přenosové soustavy, burz pro obchodování s elektřinou a dalších důležitých subjektů, a plnění cíle vytváření regionálních trhů nebo podpory liberalizačních procesů; a
- h) všechny podnikové služby, včetně právních služeb, účetnictví a služeb informačních technologií.

3. Provozovatelé přenosové soustavy mají právní formu akciových společností nebo společností s ručením omezením ve smyslu článku 1 směrnice Rady 68/151/EHS ⁽¹⁾.

4. Provozovatel přenosové soustavy nesmí svou podnikovou identitou, komunikací, logem a infrastrukturou uvádět v omyl, pokud jde o samostatnou identitu vertikálně integrovaného podniku nebo některé jeho části.

5. Provozovatel přenosové soustavy nesmí mít s žádnou částí vertikálně integrovaného podniku společné systémy informačních technologií nebo vybavení, prostory ani bezpečnostní přístupové systémy a ani pro systémy informačních technologií nebo vybavení a bezpečnostní přístupové systémy nevyužívá stejných poradců či externích dodavatelů.

6. Audity účetnictví provozovatelů přenosové soustavy provádějí auditoři jiní než ti, kteří provádějí audity vertikálně integrovaného podniku nebo jakékoli jeho části.

⁽¹⁾ První směrnice Rady 68/151/EHS ze dne 9. března 1968 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. 58 druhého pododstavce Smlouvy, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření (Úř. věst. L 65, 14.3.1968, s. 8).

Článek 18

Nezávislost provozovatele přenosové soustavy

1. Aniž jsou dotčena rozhodnutí dozorčího orgánu podle článku 20, musí mít provozovatel přenosové soustavy:

- a) účinná rozhodovací oprávnění, nezávislá na vertikálně integrovaném podniku, pokud jde o aktiva nutná k provozu, udržování nebo rozvoji přenosové soustavy; a
- b) oprávnění získávat peníze na kapitálovém trhu, zejména půjčováním a navyšováním kapitálu.

2. Provozovatel přenosové soustavy jedná vždy tak, aby zajistil, že má zdroje potřebné k řádnému a účinnému výkonu činnosti přenosu, a rozvíjí a udržuje efektivní, bezpečnou a hospodárnou přenosovou soustavu.

3. Dceřiné společnosti vertikálně integrovaného podniku vykonávající funkce výroby nebo dodávek nemají žádný přímý nebo nepřímý podíl v provozovateli přenosové soustavy. Provozovatel přenosové soustavy nemá žádný přímý nebo nepřímý podíl v žádné dceřiné společnosti vertikálně integrovaného podniku vykonávajícího funkce výroby nebo dodávek, ani nepřijímá dividendy nebo nemá z této dceřiné společnosti žádný jiný finanční prospěch.

4. Celková řídicí struktura a podnikové stanovy provozovatele přenosové soustavy zajistí skutečnou nezávislost provozovatele přenosové soustavy v souladu s ustanoveními této kapitoly. Vertikálně integrovaný podnik nesmí přímo nebo nepřímo určovat konkurenční chování provozovatele přenosové soustavy, pokud jde o každodenní aktivity provozovatele přenosové soustavy a řízení příslušné sítě nebo pokud jde o činnosti nezbytné pro přípravu desetiletého plánu rozvoje sítě podle článku 22.

5. Při plnění svých úkolů podle článku 12 a čl. 17 odst. 2 této směrnice a v souladu s články 14, 15 a 16 nařízení (ES) č. 714/2009 provozovatelé přenosové soustavy nesmí diskriminovat žádné osoby či subjekty a neomezí ani nenaruší hospodářskou soutěž ve výrobě či dodávkách ani této hospodářské soutěži nebrání.

6. Jakékoli obchodní nebo finanční vztahy mezi vertikálně integrovaným podnikem a provozovatelem přenosové soustavy, včetně půjček poskytovaných provozovatelem přenosové soustavy vertikálně integrovanému podniku, jsou v souladu s tržními podmínkami. Provozovatel přenosové soustavy vede podrobné záznamy o takových obchodních a finančních vztazích a na žádost je zpřístupní regulačnímu orgánu.

7. Provozovatel přenosové soustavy předkládá ke schválení regulačním orgánem veškeré obchodní a finanční dohody s vertikálně integrovaným podnikem.

8. Provozovatel přenosové soustavy informuje regulační orgán o finančních zdrojích uvedených v čl. 17 odst. 1 písm. d), které jsou k dispozici pro budoucí investiční projekty nebo pro nahrazení existujících aktiv.

9. Vertikálně integrovaný podnik se zdrží veškerých činností, jimiž brání provozovateli přenosové soustavy v plnění jeho povinností podle této kapitoly nebo ho při plnění těchto povinností poškozují, a nepožaduje, aby jej provozovatel přenosové soustavy při plnění těchto povinností žádal o povolení.

10. Podnik, který byl certifikován regulačním orgánem jako podnik splňující požadavky této kapitoly je příslušným členským státem schválen a určen jako provozovatel přenosové soustavy. Použije se certifikační postup buď podle článku 10 této směrnice a článku 3 nařízení (ES) č. 714/2009, nebo podle článku 11 této směrnice.

Článek 19

Nezávislost zaměstnanců a vedení provozovatele přenosové soustavy

1. Rozhodnutí týkající se jmenování a opětovného jmenování, pracovních podmínek včetně odměn a ukončení funkčního období osob odpovědných za řízení nebo členů správních orgánů provozovatele přenosové soustavy přijímá dozorčí orgán provozovatele přenosové soustavy jmenovaný podle článku 20.

2. Regulačnímu orgánu se oznámí identita a podmínky funkčního období, doba trvání a ukončení funkčního období osob jmenovaných dozorčím orgánem pro jmenování nebo obnovení jmenování jako osob odpovědných za výkonné řízení nebo jako členů správních orgánů provozovatele přenosové soustavy, jakož i důvody pro jakékoli navrhované rozhodnutí o ukončení takových funkčních období. Tyto podmínky a rozhodnutí, na které odkazuje odstavec 1, se stávají závaznými pouze v případě, že do tří týdnů od oznámení nevznesl regulační orgán proti nim námitku.

Regulační orgán může vznést námitku proti rozhodnutí podle odstavce 1:

- a) vyvstanou-li pochybnosti ohledně odborné nezávislosti jmenované osoby odpovědné za řízení nebo člena správních orgánů, nebo
- b) v případě předčasného ukončení funkčního období, existují-li pochybnosti o jeho důvodnosti.

3. Po období tří let před jmenováním osob odpovědných za řízení nebo do správních orgánů provozovatele přenosové soustavy, na které se vztahuje tento odstavec, nesmí tyto osoby zastávat odborné postavení nebo mít odpovědnost, zájem nebo podnikatelský vztah, přímo nebo nepřímo se týkající vertikálně integrovaného podniku nebo jakékoli jeho části a nebo jeho podílníků držících kontrolní podíly jiné než provozovatele přenosové soustavy.

4. Osoby odpovědné za řízení nebo členové správních orgánů provozovatele přenosové soustavy a zaměstnanci provozovatele přenosové soustavy nesmí mít žádné jiné odborné postavení nebo odpovědnost, zájem nebo podnikatelský vztah, přímo nebo nepřímo, týkající se jakékoli jiné části vertikálně integrovaného podniku nebo jeho podílníků držících kontrolní podíly.

5. Osoby odpovědné za řízení nebo členové správních orgánů provozovatele přenosové soustavy a zaměstnanci provozovatele přenosové soustavy nesmí mít přímo nebo nepřímo žádný zájem v jakékoli části vertikálně integrovaného podniku jiné než provozovatel přenosové soustavy a nemají v tomto směru žádný finanční prospěch. Jejich odměňování nezávisí na činnostech nebo výsledcích vertikálně integrovaného podniku jiných než činnostech nebo výsledcích provozovatele přenosové soustavy.

6. Musí být zaručena účinná práva na odvolání se k regulačnímu orgánu ohledně jakýchkoli stížností ze strany osob odpovědných za řízení nebo členů správních orgánů provozovatele přenosové soustavy vůči předčasným ukončením jejich funkčního období.

7. Po skončení jejich funkčního období u provozovatele přenosové soustavy nesmí mít osoby odpovědné za jeho řízení nebo členové jeho správních orgánů po dobu nejméně čtyř let jakékoli odborné postavení nebo odpovědnost, zájem nebo podnikatelský vztah týkající se jakékoli části vertikálně integrovaného podniku jiného než provozovatel přenosové soustavy nebo jeho podílníků držících kontrolní podíl.

8. Ustanovení odstavce 3 se vztahují na většinu osob odpovědných za řízení nebo členů správních orgánů provozovatele přenosové soustavy.

Osoby odpovědné za řízení nebo členové správních orgánů provozovatele přenosové soustavy, na které se nevztahují ustanovení odstavce 3, nesmí ve vertikálně integrovaném podniku vykonávat žádnou řídicí nebo jinou významnou funkci po dobu alespoň šesti měsíců před svým jmenováním.

Ustanovení prvního pododstavce tohoto odstavce a odstavců 4 až 7 se vztahují na všechny osoby, jež patří k výkonnému řízení, a na osoby jim přímo podřízené v záležitostech týkajících se provozování, údržby a rozvoje sítě.

Článek 20

Dozorčí orgán

1. Provozovatel přenosové soustavy má dozorčí orgán, který je odpovědný za přijímání rozhodnutí, která mají značný dopad na hodnotu aktiv podílníků provozovatele přenosové soustavy, a to zejména za přijímání rozhodnutí týkajících se schválení ročních a dlouhodobých finančních plánů, úrovně zadluženosti provozovatele přenosové soustavy a výše dividend rozdělených mezi podílníky. Dozorčí orgán nepřijímá rozhodnutí o záležitostech,

které se týkají každodenní činnosti provozovatele přenosové soustavy a správy sítě nebo činností nezbytných pro vypracování desetiletého plánu rozvoje sítě podle článku 22.

2. Dozorčí orgán se skládá z členů zastupujících vertikálně integrovaný podnik, členů zastupujících podílníky třetích osob a, pokud to příslušné právo některého členského státu stanoví, členy zastupující jiné zainteresované strany, jako například zaměstnance provozovatele přenosové soustavy.

3. Ustanovení čl. 19 odst. 2 prvního pododstavce a čl. 19 odst. 3 až 7 se použijí alespoň na takový počet členů dozorčího orgánu, který je o jeden nižší než polovina všech jeho členů.

Ustanovení čl. 19 odst. 2 druhého pododstavce písm. b) se použije na všechny členy dozorčího orgánu.

Článek 21

Program shody a kontrolor shody

1. Členské státy zajistí, aby provozovatelé přenosové soustavy vypracovali a provedli programy shody, které stanoví opatření přijímaná s cílem zajistit, že nedojde k diskriminačnímu chování, a aby bylo přiměřeně sledováno plnění tohoto programu. Program shody stanoví konkrétní povinnosti zaměstnanců potřebné pro splnění tohoto cíle. Program shody podléhá schválení regulačním orgánem. Aniž jsou dotčeny pravomoci národního regulačního orgánu, soulad s programem je nezávisle sledován kontrolorem shody.

2. Kontrolor shody je jmenován dozorčím orgánem, přičemž jeho jmenování podléhá schválení regulačním orgánem. Regulační orgán může odmítnout jmenování kontrolora shody pouze z důvodů nedostatku nezávislosti nebo odborné způsobilosti. Kontrolor shody může být fyzickou nebo právnickou osobou. Na kontrolora shody se vztahuje čl. 19 odst. 2 až 8.

3. Kontrolor shody má na starosti:

- a) sledování provádění programu shody;
- b) vypracování výroční zprávy uvádějící opatření přijatá k provedení programu shody a její předložení regulačnímu orgánu;
- c) podávání zpráv dozorčímu orgánu a podávání doporučení k programu shody a jeho provádění;
- d) oznamování veškerých podstatných porušení předpisů v souvislosti s prováděním programu shody regulačnímu orgánu; a
- e) podávání zpráv regulačnímu orgánu o jakýchkoli obchodních a finančních vztazích mezi vertikálně integrovaným podnikem a provozovatelem přenosové soustavy.

4. Kontrolor shody předkládá regulačnímu orgánu navrhovaná rozhodnutí o investičním plánu nebo o individuálních investicích v síti. To nastává nejpozději v okamžiku, kdy vedení nebo příslušný správní orgán provozovatele přenosové soustavy předkládá tato rozhodnutí dozorcímu orgánu.

5. Pokud vertikálně integrovaný podnik v rámci valného shromáždění nebo volbou provedenou jím jmenovanými členy dozorcí rady zabránil přijetí rozhodnutí za účelem odmítnutí nebo odkladu investic v síti, jež mělo být podle desetiletého plánu rozvoje sítě provedeno v následujících třech letech, kontrolor shody to oznámí regulačnímu orgánu, který poté jedná v souladu s článkem 22.

6. Podmínky upravující mandát nebo podmínky zaměstnání kontrolora shody, včetně délky jeho mandátu, jsou předmětem schválení regulačním orgánem. Tyto podmínky zajišťují nezávislost kontrolora shody, a to i tím, že mu zajišťují veškeré zdroje nezbytné pro plnění jeho povinností. Během svého mandátu nesmí kontrolor shody přímo ani nepřímo zastávat odbornou funkci ani nést odpovědnost či mít zájem v žádném vertikálně integrovaném podniku či jeho části a ani ve vztahu k jeho ovládajícím podílníkům.

7. Kontrolor shody pravidelně podává ústní nebo písemné zprávy regulačnímu orgánu a má právo pravidelně podávat ústní nebo písemné zprávy dozorcímu orgánu provozovatele přenosové soustavy.

8. Kontrolor shody se může účastnit všech zasedání řídicích nebo správních orgánů provozovatele přenosové soustavy a dozorcího orgánu a valného shromáždění. Kontrolor shody se účastní všech zasedání, která se zabývají těmito otázkami:

- a) podmínkami přístupu do sítě definovanými v nařízení (ES) č. 714/2009, zejména pokud jde o sazby, přístupové služby pro třetí osoby, přidělování kapacit a řízení přetížení, transparentnost, vyvažování a druhotné trhy;
- b) projekty prováděnými s cílem provozovat, udržovat a rozvíjet přenosovou soustavu, včetně investic do vzájemného propojení a připojení;
- c) pořízováním energie nebo jejím prodejem nutnými pro provoz přenosové soustavy.

9. Kontrolor shody sleduje, jak provozovatel přenosové soustavy plní ustanovení článku 16.

10. Kontrolor shody má přístup ke všem důležitým údajům a do všech kanceláří provozovatele přenosové soustavy a ke všem informacím nezbytným pro plnění svých úkolů.

11. Dozorcí orgán může propustit kontrolora shody po předchozím souhlasu regulačního orgánu. Na žádost regulačního orgánu odvolá kontrolora shody z důvodů nedostatečné nezávislosti nebo odborné způsobilosti.

12. Kontrolor shody má přístup do kanceláří provozovatele přenosové soustavy bez předchozího ohlášení.

Článek 22

Rozvoj sítě a pravomoci k přijímání investičních rozhodnutí

1. Provozovatelé přenosové soustavy předkládají každoročně regulačnímu orgánu desetiletý plán rozvoje sítě založený na dosavadní a prognózované nabídce a poptávce po konzultaci všech příslušných zúčastněných stran. Tento plán rozvoje sítě obsahuje účinná opatření s cílem zajistit přiměřenost soustavy a bezpečnosti dodávek.

2. Desetiletý plán rozvoje sítě zejména:

- a) určuje pro potřeby účastníků trhu, kterou hlavní přenosovou infrastrukturu je třeba vybudovat nebo modernizovat v průběhu příštích deseti let;
- b) zahrnuje veškeré investice, o nichž již bylo rozhodnuto, a určuje nové investice, které musí být provedeny v příštích třech letech; a
- c) stanovuje časový rámec pro všechny investiční projekty.

3. Při vypracovávání desetiletého plánu rozvoje sítě provede provozovatel přenosové soustavy přiměřené odhady o vývoji výroby, dodávek, spotřeby a výměn s jinými zeměmi, přičemž zohledňuje investiční plány regionálních sítí a sítí pro celé Společenství.

4. Regulační orgán konzultuje desetiletý plán rozvoje sítě se všemi skutečnými nebo potenciálními uživateli soustavy otevřeně a transparentně. Osoby nebo podniky, které se prohlašují za potenciální uživatele soustavy, mohou být požádány o předložení odůvodnění takových prohlášení. Regulační orgán zveřejní výsledky konzultačního procesu, zejména možnou potřebu investic.

5. Regulační orgán přezkoumá, zda desetiletý plán rozvoje sítě zahrnuje veškeré investiční potřeby, na které bylo poukázáno během konzultačního procesu, a zda je v souladu s nezávazným desetiletým plánem rozvoje sítě pro celé Společenství (dále jen „plán rozvoje sítě pro celé Společenství“), na který odkazuje čl. 8 odst. 3 písm. b) nařízení (ES) č. 714/2009. Vyvstanou-li jakékoli pochybnosti o souladu s plánem rozvoje sítě na úrovni Společenství, regulační orgán konzultuje agenturu. Regulační orgán může na provozovatele přenosové soustavy požadovat, aby svůj desetiletý plán rozvoje sítě změnil.

6. Regulační orgán sleduje a vyhodnocuje provádění desetiletého plánu rozvoje sítě.

7. V případech, kdy provozovatel přenosové soustavy, s výjimkou prvořadých důvodů mimo jeho kontrolu, neprovede investici, která měla být podle desetiletého plánu rozvoje sítě provedena v příštích třech letech, členské státy zajistí, aby se regulační orgán zavázal přijmout alespoň jedno z níže uvedených opatření, s cílem zajistit provedení dotyčné investice, pokud je tato investice na základě nejnovějšího desetiletého plánu rozvoje sítě stále relevantní:

- a) požádat provozovatele přenosové soustavy o provedení daných investic, nebo
- b) zorganizovat nabídkové řízení otevřené libovolným investořům týkající se dané investice, nebo
- c) zavázat provozovatele přenosové soustavy, aby přijal navýšení kapitálu k financování nutných investic a umožnil nezávislým investorům účastnit se daného kapitálu.

Pokud regulační orgán využije svého oprávnění podle prvního pododstavce písm. b), může zavázat provozovatele přenosové soustavy, aby souhlasil s jedním nebo více z následujících opatření:

- a) financování jakoukoli třetí osobou,
- b) výstavbu jakoukoli třetí osobou,
- c) budování nových vlastních aktiv, nebo
- d) provoz nových vlastních aktiv.

Provozovatel přenosové soustavy poskytne investorům veškeré informace nutné pro uskutečnění investice, připojí nová aktiva k přenosové síti a obecně se vynasází co nejvíce podpořit provádění investičního projektu.

Příslušná finanční ujednání podléhají souhlasu regulačního orgánu.

8. Pokud regulační orgán využije svého oprávnění podle odst. 7 prvního pododstavce, jsou náklady daných investic pokryty odpovídajícími nařízeními v oblasti sazeb.

Článek 23

Pravomoci přijímat rozhodnutí ohledně připojení nových elektráren k přenosové soustavě

1. Provozovatel přenosové soustavy zavede a zveřejní transparentní a účinné postupy pro nediskriminační připojení nových elektráren k přenosové soustavě. Tyto postupy podléhají schválení národními regulačními orgány.

2. Provozovatel přenosové soustavy nesmí odmítnout připojení nové elektrárny na základě možných budoucích omezení týkajících se dostupných síťových kapacit, např. zatížení v odlehklých částech přenosové soustavy. Provozovatel přenosové soustavy poskytne nezbytné informace.

3. Provozovatel přenosové soustavy nesmí odmítnout nové místo připojení s odůvodněním, že to povede k dodatečným nákladům souvisejícím s nutným zvyšováním kapacity prvků soustavy v těsné blízkosti místa připojení.

KAPITOLA VI

PROVOZOVÁNÍ DISTRIBUČNÍ SOUSTAVY

Článek 24

Určení provozovatelů distribuční soustavy

Členské státy určí nebo požádají podniky, které vlastní distribuční soustavu nebo za ni odpovídají, aby na dobu stanovenou členskými státy a s přihlédnutím k účinnosti a hospodářské rovnováze určily jednoho nebo více provozovatelů distribuční soustavy. Členské státy zajistí, aby provozovatelé distribuční soustavy jednali v souladu s články 25, 26 a 27.

Článek 25

Úkoly provozovatelů distribuční soustavy

1. Provozovatel distribuční soustavy odpovídá za dlouhodobé zajištění schopnosti soustavy uspokojovat přiměřenou poptávku po distribuci elektřiny a za hospodárný způsob provozu, údržby a rozvoje bezpečné, spolehlivé a účinné distribuční soustavy elektřiny ve své oblasti s náležitým ohledem na životní prostředí a energetickou účinnost.

2. V žádném případě nesmí diskriminovat uživatele soustavy nebo kategorie uživatelů soustavy, zejména pokud jde o zvýhodňování podniků ve skupině.

3. Provozovatel distribuční soustavy poskytuje uživatelům soustavy informace, které potřebují pro účinný přístup k soustavě, včetně jejího účinného využití.

4. Členský stát může uložit provozovateli distribuční soustavy, aby při spouštění výrobních zařízení dával přednost zařízením využívajícím obnovitelné zdroje energie nebo odpad nebo zařízeními vyrábějícím současně elektřinu i teplo.

5. Pokud plní tuto funkci, získává provozovatel distribuční soustavy energii, kterou používá ke krytí energetických ztrát a k vytváření rezervní kapacity ve své soustavě, transparentními, nediskriminačními a tržními postupy. Tímto požadavkem není dotčeno používání elektřiny získané podle smluv uzavřených před 1. lednem 2002.

6. Odpovídá-li provozovatel distribuční soustavy za vyrovnávání elektrizační distribuční soustavy, musí být pravidla, která přijímá za tímto účelem, objektivní, transparentní a nediskriminační, včetně pravidel pro účtování poplatků uživatelům, kteří využívají jeho soustavu, za energetickou nerovnováhu. Podmínky poskytování těchto služeb provozovateli distribuční soustavy, včetně pravidel a sazeb, se stanoví v souladu s čl. 37 odst. 6 nediskriminačním a náklady odrážejícím způsobem, a zveřejňují se.

7. Při plánování rozvoje distribuční soustavy zvažuje provozovatel distribuční soustavy opatření v oblasti energetické účinnosti/řízení poptávky nebo distribuované výroby, která by mohla nahradit potřebu modernizace nebo nahrazování energetických kapacit.

Článek 26

Oddělení vlastnictví provozovatelů distribuční soustavy

1. Je-li provozovatel distribuční soustavy součástí vertikálně integrovaného podniku, musí být nezávislý, přinejmenším pokud jde o právní formu, organizaci a rozhodování, na ostatních činnostech, které nesouvisí s distribucí. Tento požadavek nepředstavuje povinnost oddělit vlastnění aktiv provozovatele distribuční soustavy od vertikálně integrovaného podniku.

2. Kromě požadavků odstavce 1, pokud je provozovatel distribuční soustavy součástí vertikálně integrovaného podniku, musí být nezávislý, pokud jde o organizaci a rozhodování, na ostatních činnostech, které nesouvisí s distribucí. Aby se tohoto dosáhlo, použijí se tato minimální kritéria:

- a) osoby odpovědné za řízení provozovatele distribuční soustavy nesmějí být zapojeny do podnikových struktur integrovaného elektroenergetického podniku přímo nebo nepřímo pověřeného běžným provozem spojeným s výrobou, přenosem a dodávkami elektřiny;
- b) musí být přijata vhodná opatření, aby profesionální zájmy osob odpovědných za řízení provozovatele distribuční soustavy byly brány v úvahu takovým způsobem, který zajišťuje, že jsou schopny jednat nezávisle;
- c) provozovatel distribuční soustavy má účinná rozhodovací práva nezávislá na integrovaném elektroenergetickém podniku, pokud jde o aktiva nutná pro provoz, údržbu nebo rozvoj soustavy. K plnění těchto úkolů musí mít provozovatel distribuční soustavy k dispozici potřebné zdroje, včetně lidských, technických, fyzických a finančních zdrojů. Nemělo

by to bránilo existenci náležitých koordinačních mechanismů zajišťujících ochranu práv mateřské společnosti na dohled nad řízením a hospodařením, pokud jde o návratnost aktiv v dceřiné společnosti, nepřímo regulovaných v souladu s čl. 37 odst. 6. Umožňuje to mateřské společnosti zejména schvalovat roční finanční plán nebo jakýkoli rovnocenný nástroj provozovatele distribuční soustavy a stanovovat paušální limity pro úroveň zadluženosti své dceřiné společnosti. Neumožňuje to mateřské společnosti vydávat příkazy týkající se běžného provozu, ani pokud jde o jednotlivá rozhodnutí týkající se výstavby nebo modernizace distribučního vedení nepřekračující podmínky schváleného finančního plánu nebo jakéhokoli rovnocenného nástroje;

- d) provozovatel distribuční soustavy stanoví program shody, který stanoví opatření přijímaná za účelem vyloučení diskriminačního chování a zajistí dostatečné sledování plnění programu. Program shody stanoví konkrétní povinnosti zaměstnanců potřebné pro splnění tohoto cíle. Osoba nebo subjekt pověřený sledováním programu shody, kontrolor shody provozovatele distribuční soustavy, předkládá regulačnímu orgánu uvedenému v čl. 35 odst. 1 výroční zprávu s popisem přijatých opatření. Tato zpráva se zveřejňuje. Kontrolor shody provozovatele distribuční soustavy musí být plně nezávislý a k plnění svých úkolů musí mít přístup ke všem nezbytným informacím provozovatele distribuční soustavy i případných podniků ve skupině.

3. Je-li provozovatel distribuční soustavy součástí vertikálně integrovaného podniku, zajistí členské státy, aby činnosti provozovatele distribuční soustavy byly sledovány regulačními orgány či jinými příslušnými orgány, aby nemohl vertikální integraci využívat k narušování hospodářské soutěže. Vertikálně integrovaní provozovatelé distribuční soustavy zejména nesmějí ve svém vystupování a v rámci prosazování své obchodní značky uvádět v omyl, pokud jde o samostatnost dodavatelské divize vertikálně integrovaného podniku.

4. Členské státy se mohou rozhodnout neuplatňovat odstavce 1, 2 a 3 na integrované elektroenergetické podniky sloužící méně než 100 000 připojeným zákazníkům nebo obsluhující malé izolované soustavy.

Článek 27

Povinnost provozovatelů distribuční soustavy zachovávat důvěrnost

Aniž je dotčen článek 30 nebo kterákoli jiná zákonná povinnost poskytovat informace, musí provozovatel distribuční soustavy zachovávat důvěrnost informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu a o kterých se dozví při výkonu své činnosti, a musí zabránit tomu, aby byly zveřejněny informace o vlastních činnostech, které mohou být výhodné z obchodního hlediska, poskytovány diskriminačním způsobem.

Článek 28

Uzavřené distribuční soustavy

1. Členské státy mohou národním regulačním orgánům nebo jiným příslušným orgánům uložit, aby soustavu, která distribuuje elektřinu v rámci geograficky vymezené průmyslové či obchodní zóny nebo zóny sdílených služeb a která nezajišťuje, aniž je dotčen odstavec 4, dodávky pro zákazníky v domácnostech, klasifikovaly jako uzavřenou distribuční soustavu, pokud:

a) jsou provoz či výrobní proces uživatelů této soustavy ze zvláštních technických či bezpečnostních důvodů integrovány; nebo

b) tato soustava distribuuje elektřinu zejména vlastníkově či provozovateli této soustavy nebo podnikům s nimi spojenými.

2. Členské státy mohou národním regulačním orgánům uložit, aby provozovatele uzavřené distribuční soustavy osvobodily od:

a) povinnosti podle čl. 25 odst. 5 získávat energii, kterou používá ke krytí energetických ztrát a k vytváření rezervní kapacity ve své soustavě, transparentními, nediskriminačními a tržními postupy;

b) povinnosti podle čl. 32 odst. 1, aby sazby nebo metodiky pro jejich výpočet byly před vstupem v platnost schváleny v souladu s článkem 37.

3. Pokud je udělena výjimka podle odstavce 2, jsou uplatňované sazby nebo metodiky pro jejich výpočet hodnoceny a schvalovány v souladu s článkem 37 na žádost uživatele uzavřené distribuční soustavy.

4. Nahodilé používání malým počtem domácností se zaměstnáním nebo podobným spojením s majitelem distribuční soustavy, které se nacházejí v oblasti obsluhované uzavřenou distribuční soustavou, nevylučuje udělení výjimky podle odstavce 2.

Článek 29

Provozovatel kombinované soustavy

Ustanovení čl. 26 odst. 1 nebrání činnosti provozovatele kombinované přenosové a distribuční soustavy, pokud tento provozovatel dodržuje ustanovení čl. 9 odst. 1, článku 13 a 14 nebo kapitoly V nebo pokud se na něj vztahuje čl. 44 odst. 2.

KAPITOLA VII

ODDĚLENÍ ÚČETNICTVÍ A JEHO TRANSPARENTNOST

Článek 30

Právo na přístup k účetnictví

1. Členské státy nebo jimi určené příslušné orgány, včetně regulačních orgánů uvedených v článku 35, mají právo na přístup

k účetnictví elektroenergetických podniků uvedených v článku 31, pokud je to nezbytné k plnění jejich úkolů.

2. Členské státy nebo jimi určené příslušné orgány, včetně regulačních orgánů uvedených v článku 34, musí zachovávat důvěrnost informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu. Členské státy mohou upravit sdělování těchto informací, pokud je to nezbytné k plnění úkolů příslušných orgánů.

Článek 31

Oddělení účetnictví

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby účetnictví elektroenergetických podniků bylo vedeno v souladu s odstavci 2 a 3.

2. Elektroenergetické podniky bez ohledu na režim vlastnictví nebo právní formu vypracují, předloží k auditu a zveřejní své roční účetní závěrky v souladu s ustanoveními vnitrostátních právních předpisů o ročních účetních závěrkách kapitálových společností, přijatých podle čtvrté směrnice Rady 78/660/EHS ze dne 25. července 1978, založené na čl. 44 odst. 2 písm. g) (*) Smlouvy, o ročních účetních závěrkách některých forem společností (1).

Podniky, které nemají zákonnou povinnost zveřejňovat své roční účetní závěrky, uchovávají jedno vyhotovení k dispozici pro veřejnost ve svém sídle.

3. Elektroenergetické podniky vedou ve svém vnitřním účetnictví odděleně své přenosové a distribuční činnosti tak, jak by to bylo požadováno, kdyby dotyčné činnosti prováděly samostatné podniky, s cílem zamezit diskriminaci, vzájemnému subvencování a narušování hospodářské soutěže. Vedou rovněž účetnictví, které může být konsolidované, o ostatních elektrizačních činnostech, které se netýkají přenosu ani distribuce. Do 1. července 2007 musí vést oddělené účetnictví pro činnosti v oblasti dodávek pro oprávněné zákazníky a pro neoprávněné zákazníky. Výnosy z vlastnictví přenosové nebo distribuční soustavy se v účetnictví vykazují odděleně. Případně vedou konsolidované účetnictví pro ostatní jiné než elektrizační činnosti. Vnitřní účetnictví zahrne rozvahu a výsledovku pro každou činnost.

4. Audit uvedený v odstavci 2 ověří zejména dodržování povinností zamezení diskriminace a vzájemného subvencování, uvedených v odstavci 3.

(*) Název směrnice 78/660/EHS byl upraven, aby se zohlednilo přečíslování článků Smlouvy o založení Evropského společenství v souladu s článkem 12 Amsterodamské smlouvy; původní odkaz byl k čl. 54 odst. 3 písm. g).

(1) Úř. věst. L 222, 14.8.1978, s. 11.

KAPITOLA VIII

ORGANIZACE PŘÍSTUPU DO SOUSTAVY

Článek 32

Přístup třetích osob

1. Členské státy zajistí zavedení systému pro přístup třetích osob k přenosovým a distribučním soustavám na základě zveřejněných sazeb použitelných na oprávněné zákazníky a používaných objektivně a bez diskriminace mezi uživateli soustavy. Členské státy zajistí, aby tyto sazby nebo metodiky pro jejich výpočet byly před vstupem v platnost schváleny v souladu s článkem 37 a aby tyto sazby a metodiky, jsou-li schváleny jen metodiky, byly před vstupem v platnost zveřejněny.

2. Provozovatel přenosové nebo distribuční soustavy může odmítnout přístup, pokud postrádá nezbytnou kapacitu. Pro toto odmítnutí musí být řádně podložené důvody, zejména s ohledem na článek 3, založené na objektivních, technických a ekonomicky ospravedlnitelných kritériích. Regulační orgány, stanoví-li tak daný členský stát, nebo členské státy zajistí, aby byla tato kritéria důsledně uplatňována a aby uživatel, kterému byl odmítnut přístup, mohl využít postupu pro řešení sporů. Pokud je to žádoucí a pokud došlo k odmítnutí přístupu, regulační orgány dále zajistí, aby provozovatel přenosové nebo distribuční soustavy poskytl náležité informace o opatřeních, která budou nezbytná k posílení soustavy. Osobě požadující takové informace může být účtován přiměřený poplatek odrážející náklady na jejich poskytnutí.

Článek 33

Otevírání trhu a vzájemnost

1. Členské státy zajistí, aby za oprávněné zákazníky byli považováni:

- a) do 1. července 2004 oprávnění zákazníci stanovení v čl. 19 odst. 1 až 3 směrnice 96/92/ES. Členské státy zveřejní do 31. ledna každého roku kritéria pro definování těchto oprávněných zákazníků;
- b) od 1. července 2004 všichni zákazníci mimo domácnosti;
- c) od 1. července 2007 všichni zákazníci.

2. Aby se předešlo nerovnováze při otevírání trhů s elektřinou:

- a) smlouvy na dodávky elektřiny s oprávněným zákazníkem v soustavě jiného členského státu se nezakazují, je-li zákazník považován za oprávněného v obou daných soustavách; a

- b) pokud jsou transakce popsány v písmenu a) odmítnuty kvůli tomu, že je zákazník oprávněn jen v jedné z obou soustav, může Komise s přihlédnutím k situaci na trhu a k obecnému zájmu nařídít odmítající straně provést požadované dodávky na žádost členského státu, v němž je oprávněný zákazník usazen.

Článek 34

Přímá vedení

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření, která umožní:
 - a) výrobcům elektřiny a podnikům dodávajícím elektřinu usazeným na jejich území zásobovat své vlastní provozy, dceřiné společnosti a oprávněné zákazníky prostřednictvím přímých vedení; a
 - b) všem oprávněným zákazníkům usazeným na jejich území, aby byli výrobci a dodavatelskými podniky zásobování prostřednictvím přímých vedení.
2. Členské státy stanoví kritéria pro povolení výstavby přímých vedení na svém území. Tato kritéria musí být objektivní a nediskriminační.
3. Možnost dodávek elektřiny prostřednictvím přímých vedení podle odstavce 1 tohoto článku nemá vliv na možnost uzavírat smlouvy o dodávkách elektřiny podle článku 32.
4. Členské státy mohou podmínit vydání povolení k výstavbě přímého vedení buď odmítnutím přístupu do soustavy případně na základě článku 32, anebo zahájením smířčího řízení podle článku 37.
5. Členské státy mohou odmítnout povolit výstavbu přímého vedení, pokud by udělení tohoto povolení bránilo uplatňování článku 3. Toto odmítnutí musí být řádně odůvodněno.

KAPITOLA IX

NÁRODNÍ REGULAČNÍ ORGÁNY

Článek 35

Určení a nezávislost regulačních orgánů

1. Každý členský stát určí jediný národní regulační orgán na vnitrostátní úrovni.

2. Odstavec 1 tohoto článku se nedotýká určení jiných regulačních orgánů na regionální úrovni v některých členských státech, pokud je jmenován jediný zástupce pro reprezentační a kontaktní účely na úrovni Společenství v radě regulačních orgánů Agentury pro spolupráci energetických regulačních orgánů v souladu s čl. 14 odst. 1 nařízení (ES) č. 713/2009.

3. Odchylně od odstavce 1 tohoto článku může členský stát určit regulační orgány pro malé soustavy na geograficky samostatném území, které má v roce 2008 spotřebu menší než 3 % celkové spotřeby členského státu, jehož je součástí. To se nedotýká jmenování jediného zástupce pro reprezentační a kontaktní účely na úrovni Společenství v radě regulačních orgánů Agentury pro spolupráci energetických regulačních orgánů v souladu s čl. 14 odst. 1 nařízení (ES) č. 713/2009.

4. Členské státy zaručí nezávislost regulačního orgánu a zajistí, aby své pravomoci vykonával nestranně a transparentně. Za tímto účelem členské státy zajistí, aby při plnění regulačních úkolů stanovených touto směrnicí a souvisejícími právními předpisy regulační orgán:

- a) byl právně odlišný od jakéhokoli jiného veřejnoprávního nebo soukromoprávního subjektu a na něm funkčně nezávislý,
- b) zajistil, aby jeho zaměstnanci a osoby odpovědné za jeho řízení
 - i) jednali nezávisle na jakémkoli tržním zájmu a
 - ii) při plnění svých regulačních úkolů nevyhledávali ani nepřijímali přímé pokyny od vlády nebo jiného veřejnoprávního nebo soukromoprávního subjektu. Tímto požadavkem není dotčeno případná úzká spolupráce s jinými příslušnými vnitrostátními orgány nebo všeobecné politické pokyny vydané příslušnou vládou a které se netýkají regulačních pravomocí a povinností podle článku 37.

5. Za účelem ochrany nezávislosti regulačních orgánů členské státy zejména zajistí, aby:

- a) regulační orgán mohl přijímat samostatná rozhodnutí nezávisle na jakémkoli politickém subjektu a měl samostatné roční rozpočtové prostředky, autonomii při plnění přiděleného rozpočtu a odpovídající lidské i finanční zdroje pro výkon svých povinností; a
- b) členové rady regulačního orgánu nebo – pokud regulační orgán radu nemá – nejvyššího vedení regulačního orgánu byli jmenováni na pevně stanovenou dobu v délce pěti až sedmi let, kterou lze jednou obnovit.

Pokud jde o první pododstavec písm. b), členské státy zajistí vhodný rotační systém pro radu nebo nejvyšší vedení. Členy představenstva nebo nejvyššího vedení, pokud regulační orgán představenstvo nemá, je během jejich funkčního období možné z funkce odvolat jen v případě, že již neplní podmínky stanovené v tomto článku nebo se dopustili pochybení podle vnitrostátního práva.

Článek 36

Obecné cíle regulačního orgánu

Při plnění regulačních úkolů stanovených v této směrnici přijme regulační orgán v rámci svých povinností a pravomocí stanovených v článku 37, a to případně v úzké konzultaci s dalšími příslušnými vnitrostátními orgány, včetně orgánů pro hospodářskou soutěž, a aniž jsou dotčeny jejich pravomoci, veškerá přiměřená opatření k dosažení těchto cílů:

- a) podpora – v úzké spolupráci s agenturou, regulačními orgány ostatních členských států a s Komisí – konkurenceschopného, bezpečného a ekologicky udržitelného vnitřního trhu s elektřinou v rámci Společenství a otevření účinného trhu pro všechny zákazníky a dodavatele ve Společenství a zajištění náležitých podmínek pro to, aby elektroenergetické sítě fungovaly efektivně, spolehlivě a zohledňovaly dlouhodobé cíle;
- b) rozvoj konkurenceschopných a řádně fungujících regionálních trhů v rámci Společenství za účelem dosažení cíle uvedeného v písmenu a);
- c) odstranění překážek bránících obchodování s elektřinou mezi členskými státy, mimo jiné rozvoj vhodných přeshraničních přenosových kapacit k uspokojení poptávky a posilování integrace vnitrostátních trhů, což může usnadnit toky elektřiny po celém Společenství;
- d) pomoc v úsilí o rozvoj bezpečných, spolehlivých a efektivních nediskriminačních soustav orientovaných na spotřebitele při nejnižších možných nákladech, podpora přiměřenosti soustav a v souladu s cíli všeobecné energetické politiky i podpora energetické účinnosti a integrace výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie s malou i velkou kapacitou a distribuované výroby jak v přenosových, tak v distribučních sítích;
- e) usnadnění přístupu nové výrobní kapacity k síti, zejména odstranění překážek, které by mohly bránit přístupu nových subjektů vstupujících na trh a elektřině z obnovitelných zdrojů energie;
- f) zajištění toho, aby byly provozovatelům a uživatelům soustav poskytovány vhodné pobídky, jak krátkodobě, tak dlouhodobě, ke zvyšování výkonnosti soustav a k podpoře integrace trhu;
- g) zajištění toho, aby pro zákazníky bylo přínosem účinné fungování příslušného vnitrostátního trhu, podpora účinné hospodářské soutěže a zabezpečení ochrany spotřebitele;
- h) pomoc při dosahování vysokých standardů univerzální a veřejné služby ve vztahu k dodávkám elektřiny, přispívání k ochraně zranitelných zákazníků a ke slučitelnosti postupů při výměně údajů potřebných pro přechod zákazníka k novému dodavateli.

Článek 37

Povinnosti a pravomoci regulačního orgánu

1. Regulační orgán má tyto povinnosti:
 - a) stanovovat nebo schvalovat sazby za přenos nebo distribuci nebo příslušné metodiky jejich výpočtu, a to při dodržování transparentních kritérií;
 - b) zajistit, aby provozovatelé přenosové a distribuční soustavy a případně příslušní vlastníci soustavy, jakož i všechny elektroenergetické podniky plnili své povinnosti vyplývající z této směrnice a z dalších příslušných právních předpisů Společenství, včetně těch, které se týkají přeshraničních otázek;
 - c) spolupracovat na přeshraničních otázkách s regulačním orgánem nebo orgány příslušných členských států a s agenturou;
 - d) dodržovat a provádět jakákoli relevantní právně závazná rozhodnutí agentury a Komise;
 - e) každoročně podávat příslušným orgánům členských států, agentuře a Komisi zprávu o činnosti a plnění svých povinností. Tato zpráva obsahuje přijatá opatření a dosažené výsledky ve vztahu k jednotlivým úkolům uvedeným v tomto článku;
 - f) zabezpečit, aby nedocházelo k žádným vzájemným subvencím mezi přenosovými, distribučními a dodavatelskými činnostmi;
 - g) sledovat investiční plány provozovatelů přenosové soustavy a posuzovat ve své výroční zprávě investiční plány provozovatelů přenosové soustavy, pokud jde o jejich soulad s plánem rozvoje sítí pro celé Společenství uvedeným v čl. 8 odst. 3 písm. b) nařízení (ES) č. 714/2009; toto posouzení může obsahovat doporučení na změnu těchto investičních plánů;
 - h) sledovat dodržování pravidel pro bezpečnost a spolehlivost sítě a přezkoumávat dosažené výsledky v této oblasti a dále stanovovat nebo schvalovat standardy a požadavky na kvalitu služeb a dodávek nebo přispívat k jejímu dosažení spolu s ostatními příslušnými orgány;
 - i) sledovat úroveň transparentnosti, včetně velkoobchodních cen, a zajistit, aby elektroenergetické podniky dodržovaly povinnost transparentnosti;
 - j) sledovat stupeň a účinnost otevřenosti trhu a stupeň hospodářské soutěže na velkoobchodní a maloobchodní úrovni, včetně burz pro obchodování s elektřinou, cen pro zákazníky v domácnostech včetně systémů placení záloh, počtu případů přechodu k jinému dodavateli, počtu případů odpojení, poplatků za údržbu a její provádění a stížností zákazníků v domácnostech, jakož i jakákoli narušení nebo omezení hospodářské soutěže, včetně poskytování veškerých relevantních informací a a upozorňování příslušných orgánů pro hospodářskou soutěž na veškeré relevantní případy;
 - k) sledovat výskyt omezujících smluvních podmínek, včetně výhradních doložek, které mohou bránit velkým zákazníkům mimo domácnosti souběžně uzavírat smlouvy s více dodavateli nebo mohou omezit tuto jejich možnost a případně informovat o této praxi vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž;
 - l) respektovat smluvní svobodu, pokud jde o smlouvy na přerušitelné dodávky a o dlouhodobé smlouvy, jestliže jsou slučitelné s právními předpisy Společenství a vnitrostátními právními předpisy a jsou v souladu s politikami Společenství;
 - m) sledovat čas, který provozovatelé přenosové a distribuční soustavy potřebují na provedení připojení a oprav;
 - n) napomáhat spolu s ostatními příslušnými orgány při zajišťování účinnosti a prosazování opatření na ochranu spotřebitele, včetně opatření stanovených v příloze I;
 - o) zveřejňovat alespoň jednou ročně doporučení o souladu dodavatelských cen s článkem 3 a předávat je případně orgánům pro hospodářskou soutěž;
 - p) zajišťovat přístup k údajům o spotřebě zákazníků, umožnění dobrovolného používání snadno srozumitelného harmonizovaného formátu na vnitrostátní úrovni pro údaje o spotřebě a rychlý přístup všech zákazníků k těmto údajům podle přílohy A písm. h);
 - q) sledovat provádění pravidel, která se týkají úlohy a povinností provozovatelů přenosové soustavy, provozovatelů distribuční soustavy, dodavatelů a zákazníků a dalších účastníků trhu podle nařízení (ES) č. 714/2009;
 - r) sledovat investice do výrobních kapacit ve vztahu k bezpečnosti dodávek;
 - s) sledovat technickou spolupráci mezi provozovateli přenosové soustavy Společenství a třetích zemí;
 - t) sledovat provádění ochranných opatření uvedených v článku 42; a
 - u) přispívat ke slučitelnosti postupů pro výměnu údajů týkajících se nejvýznamnějších procesů na trhu na regionální úrovni.
 2. Pokud je to v některém členském státě stanoveno, mohou být povinnosti sledování uvedené v odstavci 1 prováděny jinými orgány než regulačními orgány. V takovém případě se informace, které jsou výsledkem takového sledování, zpřístupní co nejdříve regulačnímu orgánu.
- Aniž jsou dotčeny konkrétní pravomoci regulačního orgánu a v souladu se zásadou lepší právní úpravy, si regulační orgán při výkonu povinností uvedených v odstavci 1 zachovává svou nezávislost, a je-li to vhodné, konzultuje s provozovateli přenosové soustavy a případně úzce spolupracuje s jinými relevantními vnitrostátními orgány.

Žádné schválení ze strany regulačního orgánu nebo agentury podle této směrnice nebrání tomu, aby v budoucnu regulační orgán v řádně odůvodněných případech použil své pravomoci podle tohoto článku nebo aby jakýkoli jiný příslušný orgán nebo Komise uložily sankce.

3. Je-li podle článku 13 určen nezávislý provozovatel soustavy, musí regulační orgán vedle povinností, které má plnit podle odstavce 1 tohoto článku, rovněž:

- a) sledovat dodržování povinností, které pro vlastníka přenosové soustavy a nezávislého provozovatele soustavy vyplývají z tohoto článku, a v souladu s odst. 4 písm. d) ukládat sankce za jejich nedodržení;
- b) sledovat vztahy a komunikaci mezi nezávislým provozovatelem soustavy a vlastníkem přenosové soustavy s cílem zajistit, aby nezávislý provozovatel soustavy plnil své povinnosti, a zejména schvalovat smlouvy a jednat jako orgán pro řešení sporů mezi nezávislým provozovatelem soustavy a vlastníkem přenosové soustavy, pokud jde o případné stížnosti podané kteroukoli ze stran podle odstavce 11;
- c) aniž je dotčen postup podle čl. 13 odst. 2 písm. c), ve vztahu k prvnímu desetiletému plánu rozvoje sítě schvalovat investiční plány a víceletý plán rozvoje sítě předkládaný každoročně nezávislým provozovatelem soustavy;
- d) zajistit, aby sazby za přístup do sítě vybírané nezávislými provozovateli soustavy zahrnovaly odměnu pro vlastníka nebo vlastníky sítě, která je přiměřená užívání aktiv dané sítě a jakýmkoli novým investicím do těchto aktiv, pokud jsou vynaloženy hospodárně a efektivně;
- e) mít pravomoc provádět inspekce, včetně neohlášených inspekcí, v prostorách vlastníka přenosové soustavy a nezávislého provozovatele soustavy;
- f) sledovat využívání poplatků za přetížení vybraných nezávislými provozovateli soustav podle čl. 16 odst. 6 nařízení (ES) č. 714/2009.

4. Členské státy zajistí, aby regulačním orgánům byly uděleny pravomoci, které jim umožní účinně a rychle plnit povinnosti uvedené v odstavcích 1, 3 a 6. Za tímto účelem má regulační orgán alespoň tyto pravomoci:

- a) vydávat závazná rozhodnutí týkající se elektroenergetických podniků;
- b) provádět šetření týkající se fungování trhů s elektřinou a rozhodovat o jakýchkoli nutných a přiměřených opatřeních na podporu účinné hospodářské soutěže a zajištění řádného fungování trhu a ukládat tato opatření. Pokud je to vhodné,

má regulační orgán rovněž pravomoc spolupracovat při provádění šetření souvisejících s právními předpisy o hospodářské soutěži s vnitrostátním orgánem pro hospodářskou soutěž a regulačními orgány pro finanční trhy nebo Komisí;

- c) vyžadovat od elektroenergetických podniků jakékoli informace, jež jsou důležité pro plnění jeho úkolů, včetně odůvodnění odmítnutí povolit přístup třetím stranám, a jakékoli informace o opatřeních nezbytných pro posílení sítě;
 - d) ukládat účinné, přiměřené a odrazující sankce elektroenergetickým podnikům, které neplní své povinnosti vyplývající z této směrnice nebo z jakýchkoli relevantních právně závazných rozhodnutí regulačního orgánu nebo agentury, nebo uložení takových sankcí navrhnout příslušnému soudu. To zahrnuje pravomoci ukládat nebo navrhnout uložení sankcí až do výše 10 % ročního obrátu provozovatele přenosové soustavy vůči provozovateli přenosové soustavy nebo až do výše 10 % ročního obrátu vertikálně integrovaného podniku vůči vertikálně integrovanému podniku za případné neplnění příslušných povinností podle této směrnice; a
 - e) mít odpovídající pravomoci k provádění šetření a řešení sporů podle odstavců 11 a 12.
5. Pokud byl určen provozovatel přenosové soustavy v souladu s kapitolou V, musí mít regulační orgán kromě povinností a pravomocí podle odstavců 1 a 4 tohoto článku alespoň tyto povinnosti a pravomoci:
- a) ukládat sankce v souladu s odst. 4 písm. d) za diskriminační chování ve prospěch vertikálně integrovaného podniku;
 - b) sledovat komunikaci mezi provozovatelem přenosové soustavy a vertikálně integrovaným podnikem s cílem zajistit, aby provozovatel přenosové soustavy plnil své povinnosti;
 - c) vystupovat jako orgán pro řešení sporů mezi vertikálně integrovaným podnikem a provozovatelem přenosové soustavy, pokud jde o jakoukoli stížnost podle odstavce 11;
 - d) sledovat obchodní a finanční vztahy, včetně půjček mezi vertikálně integrovaným podnikem a provozovatelem přenosové soustavy;
 - e) schvalovat veškeré obchodní a finanční dohody mezi vertikálně integrovaným podnikem a provozovatelem přenosové soustavy za předpokladu, že tyto dohody jsou v souladu s tržními podmínkami;

- f) požadovat odůvodnění ze strany vertikálně integrovaného podniku, pokud obdrží oznámení od kontrolora shody v souladu s čl. 21 odst. 4. Toto odůvodnění musí obsahovat zejména důkazní materiály o tom, že nenastalo žádné diskriminační chování zvyhodňující vertikálně integrovaný podnik;
- g) provádět inspekce, včetně neohlášených inspekcí, v kancelářích a zařízeních vertikálně integrovaného podniku a provozovatele přenosové soustavy;
- h) zadat všechny nebo konkrétní úkoly provozovatele přenosové soustavy nezávislému provozovateli soustavy jmenovanému v souladu s článkem 13 v případě trvalého neplnění povinností podle této směrnice ze strany provozovatele přenosové soustavy, zejména v případě opakovaného diskriminačního chování ve prospěch vertikálně integrovaného podniku.
6. Regulační orgány jsou příslušné pro stanovování nebo schvalování alespoň metodik používaných pro výpočet nebo stanovení podmínek s dostatečným předstihem předtím, než vstoupí v platnost, pro
- a) připojení a přístup k vnitrostátním sítím, včetně sazeb za přenos a distribuci nebo jejich metodiky výpočtu, přičemž tyto sazby nebo metodiky musí umožňovat provádění nezbytných investic do sítí tak, aby díky těmto investicím bylo možné zabezpečit rentabilitu sítí;
- b) poskytování vyrovnávacích služeb, které jsou realizovány co nejhospodárněji a poskytují vhodné podněty pro uživatele sítě, aby vyrovnali svůj vstup a odběr. Vyrovnávací služby musí být poskytovány spravedlivým a nediskriminačním způsobem a vycházet z objektivních kritérií; a
- c) přístup k přeshraničním infrastrukturám, včetně postupů pro přidělování kapacity a řízení přetížení.
7. Metodiky či podmínky uvedené v odstavci 6 jsou zveřejňovány.
8. Při stanovování nebo schvalování sazeb nebo metodik výpočtu a vyrovnávacích služeb musí regulační orgány zajistit, aby byly provozovatelům přenosové a distribuční soustavy poskytnuty přiměřené pobídky, jak krátkodobě, tak dlouhodobě, pro zvyšování účinnosti, podporu integrace trhu a bezpečnosti dodávek a souvisejících výzkumných činností.
9. Regulační orgány sledují řízení přetížení ve vnitrostátních přenosových elektroenergetických sítích, včetně propojovacího vedení, a provádění pravidel pro řízení přetížení. Za tímto účelem předkládají provozovatelé přenosové soustavy nebo subjekty působící na trhu svá pravidla pro řízení přetížení, včetně přidělování kapacity, národním regulačním orgánům. Národní regulační orgány mohou požadovat změny těchto pravidel.

10. Regulační orgány mají právo požádat v případě potřeby provozovatele přenosové a distribuční soustavy, aby změnili podmínky, včetně sazeb nebo metodik výpočtu uvedených v tomto článku, tak, aby byly přiměřené a používaly se nediskriminačním způsobem. Pokud dojde při stanovování sazeb za přenos a distribuci ke zpoždění, jsou regulační orgány oprávněny stanovit nebo schválit prozatímní sazby za přenos a distribuci nebo metodiky a rozhodnout o přiměřených kompenzačních opatřeních, pokud se konečné sazby za přenos a distribuci nebo metodiky od těchto prozatímních sazeb liší.

11. Každá osoba, která je nespokojena s provozovatelem přenosové nebo distribuční soustavy v souvislosti s povinnostmi daného provozovatele podle této směrnice, může podat stížnost regulačnímu orgánu, který jako orgán pro řešení sporů vydá rozhodnutí do dvou měsíců po obdržení stížnosti. Tuto lhůtu je možné prodloužit o dva měsíce, pokud regulační orgán požaduje další informace. Tuto prodlouženou lhůtu je možné dále prodloužit po dohodě se stěžovatelem. Rozhodnutí regulačního orgánu má závazný účinek, pokud není zrušeno v rámci odvolání.

12. Každá osoba, které se to týká a která má právo si stěžovat na rozhodnutí o metodikách přijaté podle tohoto článku, nebo má-li regulační orgán konzultační povinnost ohledně navrhovaných sazeb nebo metodik, může podat stížnost s ohledem na přezkoumání rozhodnutí ve lhůtě nejvýše dvou měsíců od zveřejnění rozhodnutí nebo návrhu rozhodnutí nebo v kratší lhůtě stanovené členskými státy. Tato stížnost nemá odkladný účinek.

13. Členské státy vytvoří vhodné a účinné mechanismy pro regulaci, kontrolu a transparentnost tak, aby zabránily veškerému zneužívání dominantního postavení a bezohlednému chování, zejména ke škodě spotřebitelů. Tyto mechanismy berou v úvahu ustanovení Smlouvy, a zejména její článek 82.

14. Členské státy zajistí, aby v souladu s vnitrostátním právem byla přijata vhodná opatření, včetně správních opatření nebo trestních řízení proti odpovědným fyzickým nebo právnickým osobám, pokud nejsou dodržena pravidla o důvěrnosti stanovená touto směrnicí.

15. Stížnosti uvedené v odstavcích 11 a 12 se podávají, aniž je dotčen výkon práva na opravný prostředek podle práva Společenství nebo práva členských států.

16. Rozhodnutí přijímaná regulačními orgány musí být řádně odůvodněná a oprávněná, aby byl možný jejich soudní přezkum. Tato rozhodnutí se zpřístupní veřejnosti při zachování důvěrnosti informací, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu.

17. Členské státy zajistí, aby na vnitrostátní úrovni existovaly vhodné mechanismy, v jejichž rámci má strana, které se rozhodnutí regulačního orgánu týká, právo podat opravný prostředek k subjektu, který je na zúčastněných stranách a jakékoli vládě nezávislý.

Článek 38

Regulační režim pro přeshraniční otázky

1. Regulační orgány úzce spolupracují a vzájemně se konzultují a poskytují si navzájem i agentuře jakékoli informace nezbytné pro plnění svých úkolů podle této směrnice. U předávaných informací zajistí přijímající orgán stejnou úroveň důvěrnosti, jaká je vyžadována od orgánu, který informaci poskytl.

2. Regulační orgány spolupracují přinejmenším na regionální úrovni s cílem:

- a) podporovat tvorbu provozních ujednání vedoucích k umožnění optimálního řízení sítě, podpoře společných burz pro obchodování elektřinou a k přidělování přeshraničních kapacit a s cílem umožnit odpovídající úroveň propojovací kapacity, mimo jiné prostřednictvím nových propojení, v rámci regionu a mezi regiony, s cílem umožnit rozvoj účinné hospodářské soutěže a zlepšení bezpečnosti dodávek, aniž by docházelo k diskriminaci mezi dodavatelskými podniky z různých členských států;
- b) koordinovat vypracování všech kodexů sítě pro příslušné provozovatele přenosové soustavy a další účastníky na trhu; a
- c) koordinovat vypracování pravidel pro řízení přetížení.

3. Národní regulační orgány jsou oprávněny uzavírat dohody o vzájemné spolupráci za účelem rozvoje spolupráce v oblasti regulace.

4. Opatření uvedená v odstavci 2 se provádějí podle potřeby v úzké konzultaci s dalšími příslušnými vnitrostátními orgány a aniž jsou dotčeny konkrétní pravomoci těchto vnitrostátních orgánů.

5. Komise může přijmout rámcové pokyny ohledně rozsahu povinností regulačních orgánů týkající se vzájemné spolupráce a spolupráce s agenturou. Tato opatření, jež mají za účel změnit jiné než podstatné prvky této směrnice jejím doplněním, se přijímají regulativním postupem s kontrolou podle čl. 46 odst. 2.

Článek 39

Dodržování rámcových pokynů

1. Kterýkoli regulační orgán a Komise si mohou vyžádat stanovisko agentury k tomu, zda je rozhodnutí regulačního orgánu v souladu s rámcovými pokyny uvedenými v této směrnici nebo v nařízení (ES) č. 714/2009.

2. Agentura poskytne do tří měsíců ode dne přijetí žádosti své stanovisko regulačnímu orgánu, který si jej vyžádal, nebo případně Komisi a rovněž regulačnímu orgánu, který dotyčné rozhodnutí vydal.

3. Pokud se regulační orgán, který rozhodnutí vydal, neřídí stanoviskem agentury do čtyř měsíců ode dne, kdy jej obdržel, uvědomí o tom agentura Komisi.

4. Kterýkoli regulační orgán může Komisi uvědomit, má-li za to, že rozhodnutí důležité pro přeshraniční obchod přijaté regulačním orgánem není v souladu s rámcovými pokyny uvedenými v této směrnici nebo v nařízení (ES) č. 714/2009, a to do dvou měsíců ode dne tohoto rozhodnutí.

5. Pokud Komise do dvou měsíců poté, co ji uvědomila agentura v souladu s odstavcem 3 nebo regulační orgán v souladu s odstavcem 4, nebo z vlastního podnětu do tří měsíců ode dne rozhodnutí shledá, že dané rozhodnutí určitého regulačního orgánu vyvolává vážné pochybnosti z hlediska jeho souladu s rámcovými pokyny uvedenými v této směrnici nebo v nařízení (ES) č. 714/2009, může Komise rozhodnout o dalším projednání dané věci. V takovém případě vyzve regulační orgán a účastníky řízení před regulačním orgánem, aby předložili připomínky.

6. Pokud se Komise rozhodla danou věc dále projednat, nejpozději do čtyř měsíců ode dne přijetí tohoto rozhodnutí vydá konečné rozhodnutí:

- a) nevznášet námitky proti rozhodnutí regulačního orgánu; nebo
- b) vyžadující, aby dotčený regulační orgán zrušil své rozhodnutí, má-li za to, že nebyly dodrženy rámcové pokyny.

7. Pokud Komise nepřijala rozhodnutí o dalším projednání dané věci nebo konečné rozhodnutí ve lhůtách stanovených v odstavcích 5 a 6, má se za to, že proti rozhodnutí regulačního orgánu nevznášela námitky.

8. Regulační orgán naplní rozhodnutí Komise vyžadující zrušení jeho rozhodnutí do dvou měsíců a uvědomí o tom Komisi.

9. Komise může přijmout rámcové pokyny, které podrobně stanoví postup pro uplatňování tohoto článku. Tato opatření, jež mají za účel změnit jiné než podstatné prvky této směrnice jejím doplněním, se přijímají regulativním postupem s kontrolou podle čl. 46 odst. 2.

Článek 40

Vedení záznamů

1. Členské státy vyžadují, aby dodavatelské podniky uchovávaly pro potřeby vnitrostátních orgánů, včetně národního regulačního orgánu, vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž a Komise, pro plnění jejich úkolů alespoň po dobu pěti let náležité údaje týkající se všech transakcí podle smluv na dodávky elektřiny a deriváty na elektřinu s velkoobdoběrateli a provozovateli přenosové soustavy.

2. Údaje musí obsahovat podrobnosti o vlastnostech příslušných transakcí, jako například pravidla upravující trvání, dodání a vypořádání, množství, data a časy uskutečnění a ceny transakcí a informace k identifikaci dotčeného velkoobdoběratele, jakož i stanovené podrobnosti o všech nevypořádaných smlouvách na dodávky elektřiny a derivátů na elektřinu.

3. Regulační orgán může rozhodnout, že části těchto informací poskytne účastníkům trhu, ovšem za podmínky, že se nezveřejní informace, které mají z obchodního hlediska citlivou povahu a které se týkají jednotlivých účastníků trhu nebo jednotlivých transakcí. Tento odstavec se nevztahuje na informace o finančních nástrojích, které spadají do oblasti působnosti směrnice 2004/39/ES.

4. K zajištění jednotného uplatňování tohoto článku může Komise přijmout rámcové pokyny vymezující metody a opatření pro vedení záznamů, jakož i formu a obsah údajů, které mají být uchovávány. Tato opatření, jež mají za účel změnit jiné než podstatné prvky této směrnice jejím doplněním, se přijímají regulačním postupem s kontrolou podle čl. 46 odst. 2.

5. Pokud jde o transakce s deriváty na elektřinu mezi dodavatelskými podniky na jedné straně a velkoobdoběrateli a provozovateli přenosové soustavy na straně druhé, použije se tento článek pouze poté, co Komise přijme rámcové pokyny uvedené v odstavci 4.

6. Ustanovení tohoto článku nezakládají vůči orgánům uvedeným v odstavci 1 další povinnosti pro subjekty spadající do oblasti působnosti směrnice 2004/39/ES.

7. Potřebují-li orgány uvedené v odstavci 1 přístup k údajům, které uchovávají subjekty spadající do oblasti působnosti směrnice 2004/39/ES, poskytnou požadované údaje orgánům uvedeným v odstavci 1 orgány příslušné podle uvedené směrnice.

KAPITOLA X

MALOOBCHODNÍ TRHY

Článek 41

Maloobchodní trhy

V zájmu snazšího vzniku dobře fungujících a transparentních maloobchodních trhů ve Společenství zajistí členské státy, aby byly úloha a povinnosti provozovatelů přenosové soustavy, provozovatelů distribuční soustavy, dodavatelských podniků, zákazníkům

a případně dalších účastníků trhu vymezeny, pokud jde o smluvní ujednání, závazky vůči zákazníkům, pravidla pro předávání údajů a zúčtování, vlastnictví údajů a odpovědnost za měření.

Tato pravidla se zveřejní a vytvoří s cílem usnadnit přístup zákazníkům a dodavatelům k sítím, přičemž podléhají přezkumu ze strany regulačních orgánů nebo jiných příslušných vnitrostátních orgánů.

Významní zákazníci mimo domácnosti mají právo uzavírat smlouvy souběžně s několika dodavateli.

KAPITOLA XI

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 42

Ochranná opatření

V případě náhlé krize na trhu s energií nebo ohrožení fyzické bezpečnosti osob, přístrojů, zařízení nebo celistvosti soustavy může členský stát dočasně přijmout nezbytná ochranná opatření.

Taková opatření směřují k narušení společného trhu pouze v co nejmenší míře a nesmějí překročit rozsah nezbytně nutný pro odstranění náhle vzniklých obtíží.

Dotyčný členský stát tato opatření neprodleně oznámí ostatním členským státům a Komisi, která může rozhodnout, že je daný členský stát musí změnit nebo zrušit, pokud narušují hospodářskou soutěž a nepříznivě ovlivňují obchod způsobem, který je v rozporu s obecným zájmem.

Článek 43

Rovné podmínky

1. Opatření, která mohou členské státy přijmout podle této směrnice za účelem zajištění rovných podmínek musejí být v souladu se Smlouvou, zejména pak s článkem 30 Smlouvy, a právními předpisy Společenství.

2. Opatření uvedená v odstavci 1 musí být přiměřená, nediskriminační a transparentní. Tato opatření mohou být uvedena v účinnost pouze po oznámení Komisi a vyžadují její schválení.

3. Komise se k oznámení podle odstavce 2 vyjádří do dvou měsíců od jeho obdržení. Tato lhůta začíná běžet dnem následujícím po obdržení úplných informací. Pokud se Komise v této dvouměsíční lhůtě nevyjádří, má se za to, že vůči oznámeným opatřením nevznese námitky.

Článek 44

Výjimky

1. Členské státy, které prokážou, že provoz jejich izolovaných mikrosoustav má po vstupu této směrnice v platnost vážné obtíže, pokud jde o rekonstrukci, modernizaci a rozšíření stávající kapacity, mohou požádat o výjimky z odpovídajících ustanovení kapitol IV, VI, VII a VIII a kapitoly III, které jim Komise může povolit. Komise uvědomí členské státy o těchto žádostech před svým rozhodnutím při současném zachování důvěrnosti. Toto rozhodnutí bude vyhlášeno v Úředním věstníku Evropské unie.

2. Článek 9 se nepoužije v případě Kypru, Lucemburska a Malty. Články 26, 32 a 33 se kromě toho nepoužijí v případě Malty.

Pro účely čl. 9 odst. 1 písm. b) nezahrnuje pojem „podnik vykonávající funkci výroby nebo dodávek“ konečné spotřebitele vykonávající funkci výroby nebo dodávek elektřiny přímo nebo prostřednictvím podniku, nad nímž vykonávají kontrolu, a to individuálně nebo společně, za předpokladu, že koneční spotřebitelé, včetně jejich podílů na elektřině vyrobené v kontrolovaném podniku, jsou v ročním průměru čistí spotřebitelé elektřiny a že ekonomická hodnota elektřiny, kterou prodávají třetím osobám, je nepodstatná v poměru k jejich ostatním podnikatelským činnostem.

Článek 45

Přezkum

Pokud Komise ve zprávě uvedené v čl. 47 odst. 6 dospěje k závěru, že vzhledem k účinnému způsobu, jakým byl uskutečňován přístup k soustavě v členském státě, který dává prostor pro zcela účinný, nediskriminační a neztížený přístup k soustavě, nejsou určité povinnosti uložené touto směrnicí podnikům (včetně povinností týkajících se právního oddělení provozovatelů distribuční soustavy) úměrné sledovanému cíli, může dotyčný členský stát podat Komisi žádost o osvobození od daného požadavku.

Členský stát oznámí tuto žádost neprodleně Komisi spolu s veškerými významnými informacemi nezbytnými k prokázání, že závěr obsažený ve zprávě o zabezpečení účinného přístupu k soustavě bude dodržen.

Do tří měsíců po obdržení oznámení vydá Komise stanovisko k žádosti dotyčného členského státu a případně předloží Evropskému parlamentu a Radě návrhy na změnu odpovídajících ustanovení této směrnice. V návrzích na změnu této směrnice může Komise navrhnout osvobození dotyčného členského státu od daných požadavků za podmínky, že členský stát případně provádí stejně účinná opatření.

Článek 46

Výbor

1. Komisi je nápomocen výbor.
2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použijí se čl. 5a odst. 1 až 4 a článek 7 rozhodnutí 1999/468/ES s ohledem na článek 8 uvedeného rozhodnutí.

Článek 47

Podávání zpráv

1. Komise sleduje a posuzuje uplatňování této směrnice a předkládá zprávu o celkovém pokroku Evropskému parlamentu a Radě poprvé do dne 4. srpna 2004 a poté vždy jednou za rok. Zpráva o pokroku obsahuje přinejmenším:
 - a) získané zkušenosti a dosažený pokrok při vytváření úplného a plně fungujícího vnitřního trhu s elektřinou a překážek, které v této souvislosti přetrvávají, včetně prvků dominantního postavení na trhu, koncentrace na trhu, bezohledného chování a chování narušujícího hospodářskou soutěž a jejich vlivu na deformace trhu;
 - b) rozsah, v němž byly požadavky na oddělení vlastnictví a stanovení sazeb uvedené v této směrnici úspěšné při zajišťování korektního a nediskriminačního přístupu do elektrizační soustavy Společenství a odpovídající úrovně hospodářské soutěže, jakož i hospodářské, ekologické a sociální dopady otvírání trhu s elektřinou pro zákazníky;
 - c) přezkoumání záležitostí týkajících se úrovně kapacity soustavy a bezpečnosti dodávek elektřiny ve Společenství, a zejména existující a předpokládanou rovnováhu mezi nabídkou a poptávkou, berouc v úvahu fyzické kapacity pro výměnu mezi oblastmi;
 - d) zvláštní pozornost věnuje opatřením přijatým v členských státech na pokrytí poptávky v době špičky a na řešení výpadků jednoho nebo více dodavatelů;
 - e) zavádění odchylky stanovené podle čl. 26 odst. 2 za účelem možné změny prahových hodnot;
 - f) celkové zhodnocení pokroku dosaženého vzhledem na dvoustranné vztahy se třetími zeměmi, které vyrábějí a vyvážejí nebo přepravují elektřinu, včetně pokroku při integraci trhu, sociálních a ekologických dopadů obchodování s elektřinou a přístupu do sítí takových třetích zemí;

- g) potřebu možných harmonizačních požadavků, které nejsou spojeny s ustanoveními této směrnice; a
- h) způsob, jakým členské státy zaváděly do praxe požadavky týkající se označování zdroje energie obsažené v čl. 3 odst. 9, a způsob, jakým se vzalo v úvahu doporučení Komise k této otázce.

Zpráva o pokroku může případně obsahovat doporučení, která se týkají zejména rozsahu a způsobů ustanovení pro označování spotřeby energie, včetně způsobu, jakým se provádějí odkazy na stávající referenční zdroje a obsah těchto zdrojů, a zejména způsob, jakým se mohou dát ve Společenství k dispozici transparentní, snadno přístupné a srovnatelné informace o vlivu na životním prostředí, přinejmenším údaje o emisích CO₂ a radioaktivním odpadu vznikajících při výrobě elektřiny z různých energetických zdrojů, jakož i informace o způsobu, jímž by mohla být zefektivněna opatření přijatá členskými státy ke kontrole přesnosti informací poskytovaných dodavateli, včetně opatření k boji proti nepříznivým dopadům dominantního postavení na trhu a koncentrace trhu.

2. Každé dva roky zpráva o pokroku uvedená v odstavci 1 rovněž zahrne analýzu různých opatření přijatých členskými státy ke splnění povinností veřejné služby současně s posouzením účinnosti těchto opatření, a zejména jejich dopadu na hospodářskou soutěž na trhu s elektřinou. Tato zpráva může případně zahrnovat doporučení týkající se opatření, která mají být přijata na vnitrostátní úrovni k dosažení vysoké úrovně veřejných služeb, nebo opatření zaměřených na zabránění rozkladu trhu.

3. Do dne 3. března 2013 předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě jako součást obecného přezkumu podrobnou zvláštní zprávu, ve které uvede, v jakém rozsahu byly požadavky na oddělení podle kapitoly V úspěšné a zajistily plnou a skutečnou nezávislost provozovatelů přenosové soustavy, přičemž jako srovnávací kritérium použije skutečné a účinné oddělení.

4. Pro účely posouzení podle odstavce 3 Komise zohlední zejména tato kritéria: spravedlivý a nediskriminační přístup k síti, účinné regulování, rozvoj sítě pro uspokojení potřeb trhu, ničím nenarušené podněty k investování, rozvoj infrastruktury pro vzájemné propojování, účinnou hospodářskou soutěž na trzích Společenství s energií a bezpečnost stavu dodávek ve Společenství.

5. Pokud to bude vhodné a zejména v případě, že zvláštní podrobná zpráva uvedená v odstavci 3 stanoví, že podmínky podle odstavce 4 nebyly v praxi zaručeny, Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě návrhy s cílem zajistit plnou a skutečnou nezávislost provozovatelů přenosové soustavy do dne 3. března 2014.

6. Do 1. ledna 2006 předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě podrobnou zprávu o pokroku při vytváření vnitřního trhu s elektřinou. Tato zpráva posoudí zejména:

- existenci nediskriminačního přístupu do soustavy;
- účinnost regulace;
- rozvoj infrastruktury připojení a situaci v bezpečnosti dodávek ve Společenství;
- rozsah, v jakém pro malé podniky a zákazníky v domácnostech přibývají úplné výhody otevírání trhů, zejména v souvislosti s úrovní veřejné a univerzální služby;
- rozsah, v jakém jsou v praxi trhy otevřené také pro skutečnou hospodářskou soutěž, včetně hledisek dominantního postavení na trhu, koncentrace trhu, bezohledného chování a chování narušujícího hospodářskou soutěž;
- rozsah, v jakém zákazníci skutečně mění dodavatele a znovu dojednávají sazby;
- vývoj cen, včetně cen za dodávky, ve vztahu ke stupni otevřenosti trhů;
- zkušenosti získané při uplatňování této směrnice, pokud jde o účinnou nezávislost provozovatelů soustav ve vertikálně integrovaných podnicích, a zda byla vypracována další opatření vedle funkční nezávislosti a oddělení účetnictví, která mají účinky odpovídající právnímu oddělení.

Komise předloží případně návrhy Evropskému parlamentu a Radě, zejména aby byla zabezpečena vysoká úroveň veřejných služeb.

Komise předloží případně do 1. července 2007 návrhy Evropskému parlamentu a Radě, zejména za účelem zabezpečení úplné a skutečné nezávislosti provozovatelů distribuční soustavy. V případě potřeby se tyto návrhy v souladu s právními předpisy o ochraně hospodářské soutěže mají rovněž zabývat opatřeními, kterými se čelí dominantnímu postavení na trhu, koncentraci na trhu a bezohlednému chování nebo chování, které je v rozporu s hospodářskou soutěží.

Článek 48

Zrušovací ustanovení

Směrnice 2003/54/ES se zrušuje s účinkem ode dne 3. března 2011, aniž jsou dotčeny povinnosti členských států týkající se lhůt pro provedení a uplatňování uvedené směrnice. Odkazy na zrušenou směrnici se považují za odkazy na tuto směrnici v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze II.

Článek 49

Provedení

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do dne 3. března 2011. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

Budou tyto předpisy používat ode dne dne 3. března 2011, s výjimkou článku 11, který budou používat ode dne dne 3. března 2013.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 50

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 51

Určení

Tato směrnice je určena členskými státy.

V Bruselu dne 13. března 2009.

Za Evropský parlament
předseda
H.-G. PÖTTERING

Za Radu
předseda
E. ERLANDSSON

PŘÍLOHA I

OPATŘENÍ NA OCHRANU SPOTŘEBITELE

1. Aniž jsou dotčeny předpisy Společenství o ochraně spotřebitele, zejména směrnice 97/7/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 20. května 1997 o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených na dálku ⁽¹⁾ a směrnice Rady 93/13/ES ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách ⁽²⁾ měla by opatření uvedená v článku 3 zákazníkům zabezpečit, aby

- a) měli právo uzavřít se svým poskytovatelem služeb v elektroenergetice smlouvu, která obsahuje:
- totožnost a adresu dodavatele;
 - poskytované služby, nabízenou úroveň kvality služeb, jakož i lhůtu pro počáteční připojení;
 - nabízené druhy služeb údržby;
 - prostředky, kterými je možné získávat aktuální informace o všech uplatňovaných sazbách a poplatcích za údržbu;
 - trvání smlouvy, podmínky, za nichž je možné služby nebo smlouvu obnovit nebo zrušit, a informaci o tom, zda je bezplatné odstoupení od smlouvy možné;
 - všechny náhrady a odškodnění, které se uplatňují na smluvní službu v případě, že není dodržena úroveň kvality, včetně nesprávného nebo zpožděného vyúčtování;
 - způsob započítání postupů pro řešení sporů v souladu s písmenem f);
 - informace o právech spotřebitele, včetně informací o vyřizování stížností a všech informací podle tohoto písmene, sdělené jasnou formou prostřednictvím vyúčtování nebo internetové stránky elektroenergetického podniku.

Podmínky musí být spravedlivé a dobře známé předem. V každém případě by se tyto informace měly poskytovat před uzavřením nebo potvrzením smlouvy. Pokud se smlouvy uzavírají prostřednictvím zprostředkovatelů, poskytují se uvedené informace taktéž před uzavřením smlouvy;

- b) dostávali přiměřené informace o každém úmyslu změnit smluvní podmínky a informace o svém právu na odstoupení v případě jejího vypovězení. Poskyvatelé služeb svým zákazníkům přímo, včas, transparentně a srozumitelně oznamují každé zvýšení poplatků ve vhodnou dobu, nejpozději jedno běžné zúčtovací období poté, co zvýšení nabude účinku. Členské státy zajistí, aby zákazníci mohli svobodně odstupovat od smluv, pokud nesouhlasí s novými podmínkami, které jim oznámil jejich poskytovatel služeb v elektroenergetice;
- c) dostávali transparentní informace o uplatňovaných cenách a sazbách a o standardních podmínkách týkajících se přístupu a používání služeb v elektroenergetice;
- d) jim byla poskytována široká nabídka způsobů plateb, která nepřiměřeně nediskriminuje žádné zákazníky. Systémy placení záloh musí být spravedlivé a přiměřeně zohledňovaly pravděpodobnou spotřebu. Jakýkoli rozdíl v podmínkách musí odrážet náklady dodavatele týkající se různých platebních režimů. Obecné podmínky musí být koherentní a transparentní. Poskytují se v jasném a srozumitelném jazyce a neobsahují mimosmluvní překážky, jež by bránily uplatnění práv zákazníků, například nadměrnou smluvní dokumentací. Zákazníci jsou chráněni před nepoctivými a zavádějícími způsoby prodeje;
- e) jim nebyl účtován poplatek při změně dodavatele;

⁽¹⁾ Úř. věst. L 144, 4.6.1997, s. 19.

⁽²⁾ Úř. věst. L 95, 21.4.1993, s. 29.

- f) měli prospěch z transparentních, jednoduchých a levných postupů pro vyřizování stížností. Zejména musí mít všichni spotřebitelé právo na dobrou úroveň služeb a vyřízení stížností ze strany poskytovatele elektroenergetických služeb. Takové postupy mimosoudního urovnávání sporů umožňují, aby spory byly vyřešeny spravedlivě a rychle, nejlépe ve lhůtě tří měsíců, a v odůvodněných případech zabezpečují systém odškodnění nebo náhrady. Tyto postupy by měly, kdykoli je to možné, být v souladu se zásadami stanovenými v doporučení Komise 98/257/ES ze dne 30. března 1998 o zásadách pro orgány odpovědné za mimosoudní urovnání sporů spotřebitelů⁽¹⁾;
 - g) při přístupu k univerzální službě podle ustanovení přijatých členskými státy podle čl. 3 odst. 3 byli informováni o svých právech týkajících se univerzální služby;
 - h) měli k dispozici údaje o své spotřebě a mohli na základě výslovného souhlasu a zdarma poskytnout kterémukoli registrovanému dodavatelskému podniku přístup ke svým měřeným údajům. Strana odpovídající za správu údajů je povinna tyto údaje podniku vydat. Členské státy určí formát těchto údajů a postup, jakým dodavatelé a spotřebitelé budou mít k těmto údajům přístup. Za tuto službu nesmějí být spotřebiteli účtovány žádné další náklady;
 - i) byli řádně informováni o skutečné spotřebě elektřiny a nákladech na ni, a to dostatečně často, aby mohli regulovat svou spotřebu elektřiny. Informace se podávají v dostatečném časovém rámci, který bere v úvahu možnosti měřicího zařízení zákazníka a daného elektroenergetického produktu. Řádně se musí zohlednit nákladová efektivita takových opatření. Za tuto službu nesmějí být spotřebiteli účtovány žádné další náklady;
 - j) obdrželi závěrečné vyúčtování po jakékoli změně dodavatele elektřiny nejpozději šest týdnů poté, co změna dodavatele proběhla.
2. Členské státy zajistí zavedení inteligentních měřicích systémů, které podpoří aktivní účast spotřebitelů na trhu s dodávkami elektřiny. Zavedení těchto měřicích systémů může být podmíněno ekonomickým posouzením všech dlouhodobých nákladů a přínosů pro trh a jednotlivého spotřebitele nebo posouzením toho, jaký způsob inteligentního měření je z hospodářského hlediska nejpřiměřenější a nákladově nejefektivnější a jaký harmonogram jejich distribuce je proveditelný.

Toto posouzení se provede do dne 3. září 2012.

Na základě tohoto posouzení členské státy nebo jakýkoli příslušný orgán jimi určený připraví rozvrh, jehož cílem je zavedení inteligentních měřicích systémů do 10 let.

Pokud se zavádění inteligentních měřicích přístrojů vyhodnotí pozitivně, musí být do roku 2020 inteligentními měřicími systémy vybaveno alespoň 80 % spotřebitelů.

Členské státy nebo jakýkoli příslušný orgán jimi určený zajistí interoperabilitu těchto měřicích systémů, které mají být zavedeny na jejich území, a řádně zohlední příslušné normy a osvědčené postupy, jakož i význam rozvoje vnitřního trhu s elektřinou.

(1) Úř. věst. L 115, 17.4.1998, s. 31.

PŘÍLOHA II

SROVNÁVACÍ TABULKA

Směrnice 2003/54/ES	Tato směrnice
Článek 1	Článek 1
Článek. 2	Článek 2
Článek 3	Článek 3
Článek 4	Článek 4
Článek 5	Článek 5
—	Článek 6
Článek 6	Článek 7
Článek 7	Článek 8
Článek 10	Článek 9
Článek 8	Článek 10
—	Článek 11
Článek 9	Článek 12
—	Článek 13
—	Článek 14
Článek 11	Článek 15
Článek 12	Článek 16
—	Článek 17
—	Článek 18
—	Článek 19
—	Článek 20
—	Článek 21
—	Článek 22
—	Článek 23
Článek 13	Článek 24
Článek 14	Článek 25
Článek 15	Článek 26
Článek 16	Článek 27
Článek 17	Článek 29
Článek 18	Článek 30
Článek 19	Článek 31
Článek 20	Článek 32
Článek 21	Článek 33
Článek 22	Článek 34
Čl. 23 odst. 1 první a druhá věta	Článek 35
—	Článek 36
Článek 23 (zbývající ustanovení)	Článek 37
—	Článek 38
—	Článek 39
—	Článek 40
—	Článek 41
Článek 24	Článek 42

Směrnice 2003/54/ES	Tato směrnice
—	Článek 43
Článek 25	—
Článek 26	Článek 44
Článek 27	Článek 45
—	Článek 46
Článek 28	Článek 47
Článek 29	Článek 48
Článek 30	Článek 49
Článek 31	Článek 50
Článek 32	Článek 51
Příloha A	Příloha I